EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 23.1.2008
KOM(2008) 18 galutinis

2008/0015 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

dėl anglies dioksido geologinio saugojimo ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvas 85/337/EEB, 96/61/EB, direktyvas 2000/60/EB, 2001/80/EB, 2004/35/EB, 2006/12/EB ir Reglamentą (EB) Nr. 1013/2006

(pateikta Komisijos)

{KOM(2008) 30 galutinis}
{SEK(2008) 54}
{SEK(2008) 55}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

Pasiūlymo pagrindas ir tikslai

Energijos vartojimo efektyvumas ir atsinaujinantys energijos šaltiniai yra tvariausi ilgalaikiai sprendimai tiek saugaus apsirūpinimo energija, tiek klimato atžvilgiu. Tačiau neįmanoma iki 2050 m. 50 proc. sumažinti ES arba pasaulyje išmetamo CO_2 kiekį, jei nebus pasinaudota galimybe iš pramonės įrenginių surinkti ir geologinėse formacijose saugoti CO_2 (anglies dioksido surinkimas ir saugojimas, arba CCS). Per ateinančius 10 metų Europoje bus pakeista maždaug trečdalis dabartinių anglimis kūrenamų elektrinių pajėgumų. Tarptautiniu mastu dėl energijos suvartojimo Kinijoje, Indijoje, Brazilijoje, Pietų Afrikoje ir Meksikoje pasaulyje labai padidės energijos paklausa, kurią, tikėtina, tenkins iškastinį kurą deginančios jėgainės. Šis teisinis pagrindas yra skirtas užtikrinti, kad CO_2 surinkimas ir saugojimas taptų realia galimybe mažinti jo išmetimą ir kad tai būtų daroma saugiai bei atsakingai.

Bendrosios aplinkybės

Komisijos komunikate dėl Bendrijos tikslo apriboti klimato kaitą 2 laipsniais Celsijaus įgyvendinimo aiškinama, kad, norint iki 2050 m. 50 proc. sumažinti pasaulyje išmetamo CO_2 kiekį, būtina iki 2020 m. jo išmetimą išsivysčiusiame pasaulyje sumažinti 30 proc., o iki 2050 m. šį skaičių padidinti iki 60–80 proc., kad minėtas sumažinimas yra techniškai įmanomas ir kad nauda gerokai viršija išlaidas, bet taip pat nurodyta, kad, norint visa tai įgyvendinti, turi būti panaudotos visos išmetimo į atmosferą mažinimo galimybės, tarp jų – anglies dioksido surinkimas ir saugojimas.

Antrojoje Europos klimato kaitos programoje (ECCP II) buvo sudaryta anglies dioksido surinkimo ir geologinio saugojimo darbo grupė. Ši darbo grupė pabrėžė būtinybę kurti ir CCS politiką, ir reguliavimo sistemas. 2007 m. sausio mėn. Komunikate dėl tausios elektros energijos gamybos naudojant iškastinį kurą yra išdėstytas 2007 m. Komisijos veiksmų planas, kuriame reikalaujama sukurti tinkamą CCS valdymo sistemą.

Po to 2007 m. kovo mėn. Briuselio Europos Vadovų Taryba taip pat paragino valstybes nares ir Komisiją kurti būtiną techninę, ekonominę bei reguliavimo sistemas, kad būtų galima ekologiškai saugiai įdiegti CCS.

Pasiūlymo srityje galiojančios nuostatos

Kiek įmanoma, su CCS susijusiai rizikai valdyti panaudotos jau esančios nuostatos. Direktyva 96/61/EB dėl integruotos taršos prevencijos ir kontrolės (TIPK) yra taikoma CO_2 surinkimo rizikai reguliuoti. Direktyva 85/337/EEB dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo yra taikoma vertinant surinkimo, vamzdynų transporto ir saugojimo poveikį aplinkai. Direktyva 2004/35/EB dėl atsakomybės už aplinkos apsaugą siekiant išvengti

žalos aplinkai ir ją atlyginti yra taikoma atsakomybei už žalą, vietos aplinkai padarytą dėl CCS, reglamentuoti. Direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje, yra taikoma atsakomybei už klimatui padarytą žalą reglamentuoti, reikalaujant atsisakyti leidimų, jei įvyksta dujų nuotėkis.

Derėjimas su kitomis Europos Sąjungos politikos sritimis ir tikslais

Šis pasiūlymas atitinka tvaraus vystymosi strategiją, kadangi jame saugus apsirūpinimas energija yra suderintas su klimato kaitos tikslais. Jis atitinka ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo strategiją, nes CCS įdiegimas paskatins inovacijas ir leis ES užimti tam tikrą padėtį naujų technologijų rinkoje.

2. KONSULTACIJOS SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMAS

Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis

Konsultavimo metodai, pagrindiniai tiriamieji sektoriai ir bendras respondentų apibūdinimas

Konsultacijos daugiausiai vyko susitinkant su suinteresuotosiomis šalimis. Europos klimato kaitos programos III CCS darbo grupė per pirmąjį 2006 m. pusmetį susirinko keturis kartus. Buvo vykdoma konsultacija internetu „CO_2 surinkimas ir saugojimas po žeme – ar reikėtų nerimauti?“, į kurią atsiliepė 787 respondentai. 2007 m. gegužės 8 d. įvyko plataus masto suinteresuotųjų šalių susitikimas, kuriame Komisija pateikė savo numatytos reguliavimo sistemos metmenis ir suteikė galimybę juos pakomentuoti. Vėliau vyko specialūs susitikimai su mažesnėmis grupėmis, kuriose buvo aptarti konkretūs pasiūlymo klausimai.

Atsakymų santrauka ir kaip į juos atsižvelgta

Konsultacija internetu parodė, kad pagrindiniai Komunikate dėl tausios elektros energijos gamybos naudojant iškastinį kurą COM(2006)843 galutinis išdėstyti pagrindiniai tikslai yra stipriai remiami. Suinteresuotosioms šalims labiausiai rūpėjo galimybė nukreipti pastangas nuo energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančių šaltinių ir užtikrinti, kad saugomas CO_2 liktų po žeme. Tikslai iki 2020 m. 20 proc. padidinti energijos vartojimo efektyvumą ir pasiekti, kad atsinaujinantys energijos šaltiniai iki 2020 m. sudarytų 20 proc. galutinės energijos paklausos, užtikrins, kad šios iniciatyvos klimato ir energijos politikoje išliktų svarbiausios. Daugiausia dėmesio teisinėje sistemoje skiriama saugiam saugojimui, kuris suinteresuotosioms šalims yra labiausiai rūpimas su sauga susijęs klausimas.

Komisijos pasiūlyti teisinės sistemos metmenys buvo palankiai įvertinti. Tačiau, kalbant apie subsidiarumo ir proporcingumo principus, sunerimta dėl siūlomų suteikti Komisijai įgaliojimų priimti arba atmesti nacionalinių kompetentingų institucijų priimtus sprendimų dėl leidimų išdavimo projektus. Šis klausimas buvo sprendžiamas ES lygiu inicijuojant apžvalgą, tačiau užtikrinus, kad galutinio sprendimo teisė paliekama nacionalinei kompetentingai institucijai.

Kai kurie respondentai (daugiausia nevyriausybinės organizacijos) pritarė reikalavimui nuo konkrečios dienos įgyvendinti CCS, kiti dėl to abejojo. Abejojantieji rėmėsi tuo, kad technologija nėra pakankamai brandi, kad būtų taikoma privalomai, ir kad sunku prognozuoti energijos rūšių derinio poveikį. Komisija poveikio vertinime nagrinėjo ekonominius, socialinius ir ekologinius privalomo CCS padarinius ir priėjo prie išvados, kad šiuo metu privalomas reikalavimas neturėtų būti nustatytas.

Nuo 2007 02 19 iki 2007 04 30 buvo vykdoma atvira konsultacija internetu. Komisija gavo 787 atsakymus. Rezultatai yra pateikti adresu http://ec.europa.eu/environment/climat/ccs/index_en.htm.

Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas

Susijusios mokslo ir (arba) tiriamųjų duomenų sritys

Pagrindinės sritys, kuriose buvo reikalaujama turėti mokslinės patirties, buvo šios: energetinės sistemos modeliavimas siekiant numatyti įvairių galimybių įdiegti CCS pasekmes; šiuose scenarijuose numatytų saugojimo pajėgumų prieinamumo ir naudojimosi jais visoje Europoje vertinimas; minėto įdiegimo ekologinio poveikio vertinimas; ir rizikos valdymo sistemos kūrimas siekiant sumažinti minėtą poveikį.

Taikyti metodai

Energetinės sistemos modeliavimas pagal scenarijus buvo atliekamas naudojant Atėnų nacionalinio technikos universiteto modelį PRIMES. Gauti rezultatai buvo pritaikyti surinkimo, transportavimo ir saugojimo tinklų ES modelių metodams sukurti, pasinaudojus CO_2 ištakų ir surinkimo šaltinių panašumo priemone, sukurta vykdant CASTOR FP6 projektą ir GEOCAPACITY FP6 projekto saugojimo pajėgumų duomenų baze. Šių scenarijų poveikis aplinkai buvo įvertintas pritaikius IIASA modelį POLES oro kokybei įvertinti ir ERM sukurtą metodiką, skirtą visiems kitiems poveikiams aplinkai nustatyti. Kuriant atitinkamas rizikos valdymo strategijas buvo pasinaudota ERM ir ECN sukurtais techniniais metodais, OSPAR Komisijos svarstymais, nulėmusiais Rizikos valdymo sistemą, kuri buvo priimta 2007 m. OSPAR Komisijos susitikime, ir FP6 projektu CO_2ReMoVe.

Pagrindinės organizacijos ir (arba) ekspertai, su kuriais buvo konsultuojamasi

Atėnų nacionalinis technikos universitetas – dėl energetinės sistemos modeliavimo; TNO, „the British Geological Survey“, GEUS, SINTEF, CASTOR ir GEOCAPACITY FP6 projektai; CO_2ReMoVe FP6 projektas; ECN, ERM ir IIASA – dėl rizikos aplinkai vertinimo ir rizikos valdymo. Ypač naudinga buvo diskusija su teršalų neišskiriančiai elektros energijos gamybai deginant iškastinį kurą skirta Europos technologijų platforma (ETP-ZEP), Komisijos remiama suinteresuotosios šalies iniciatyva. Kitas reikšmingas indėlis buvo Tarpvyriausybinės klimato kaitos grupės (TKKG) ir Tarptautinės energetikos agentūros (TEA) dokumentai, ypač jos Šiltnamio efektą sukeliančių dujų mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros programa.

Gautų ir panaudotų patarimų santrauka

Minėta, kad yra galimai didelė rizika, kuri, jeigu nebus pašalinta, gali sukelti neatitaisomų pasekmių. Vieningai manoma, kad tokia rizika yra.

Tai nereiškia, kad nėra su CCS susijusios rizikos. Tačiau šiuo atveju kilusios abejonės (Krokuvos mokslo ir technologijų universiteto laiškas Komisijai), didelio palaikymo nesulaukė. Iš tikrųjų didelis mokslininkų sutarimas šiuo klausimu geriausiai yra išreikštas TKKG specialiojoje ataskaitoje dėl CCS, kurioje rašoma, kad tinkamai parinktose, tvarkomose ir uždarytose saugyklose nuotėkio ir neatitaisomų pasekmių *a fortiori* rizika iš tikrųjų yra nedidelė. Šiuo pasiūlymu siekiama užtikrinti, kad tokios procedūros būtų įdiegtos.

Ekspertų patarimų viešo paskelbimo priemonės

Iš TEA ir TKKG gauti dokumentai jau yra vieši. PRIMES scenarijai poveikiui vertinti, kaip ir IIASA ataskaitos bei TNO ir ECN/ERM projektai, bus pateikti internete.

Poveikio vertinimas

Poveikio vertinime yra apsvarstytas geriausias surinkimo, transportavimo ir saugojimo reguliavimo būdas ir tinkama galimybė skatinti CCS. Kitose dviejose pastraipose kalbama apie reguliavimą, likusiose – motyvaciją.

Surinkimui ir transportavimui reguliuoti buvo pasirinktas konservatyvus metodas. Remiantis tuo, kad rizika nesikeičia, jei CO_2 surinkti ir transportuoti bus taikomas kitoks metodas nei tas, kuris taikomas kitoms jau reguliuojamoms veiklos rūšims (pvz., gamtinių dujų vamzdynams), šiems komponentams bus taikoma dabartinė reguliavimo sistema.

Saugojimo rizikos reguliavimo priemonės buvo: i) Prekybos taršos (*išmetamųjų teršalų*) leidimais direktyva; ii) TIPK taikymas; iii) teisės aktų dėl atliekų taikymas ir iv) naujos sistemos kūrimas. ATL sistema (Europos prekybos taršos leidimais sistema) nėra skirta CCS ekologinei rizikai visiškai reguliuoti, o TIPK ir atliekoms skirtas teisynas ne visai atitinka konkrečius CO_2 saugojimo reguliavimo reikalavimus – tokie jie galėtų tapti tik atlikus išplėstinius jų pakeitimus. Taigi buvo nuspręsta kurti naują sistemą.

Skatinimo priemonės buvo i) į Prekybos taršos leidimais sistemą įtraukti CCS ir anglies dioksido rinkai leisti nustatyti įdiegimą ir, papildant i punktą, ii) dar CCS diegimą po tam tikros datos padaryti privalomą (kaip ir modifikaciją). Privalomas CCS skatina ankstyvą įdiegimą, bet tam reikės nemažai papildomų išlaidų; anglies dioksido rinkoje CCS bus įdiegtas, jei jis bus rentabilus ir kai bus toks. Buvo nuspręsta, kad šiame etape CCS nebus privalomas.

Komisija atliko poveikio vertinimą, įtrauktą į darbo programą, kurios ataskaitą galima rasti internete adresu
http://ec.europa.eu/environment/climat/ccs/index_en.htm.

3. TEISINIAI PASIŪLYMO ASPEKTAI

Siūlomų veiksmų santrauka

Pasiūlymas užtikrina, kad CO_2 surinkimą reglamentuos Direktyva 96/61/EB ir kad CO_2 surinkimą bei transportavimą vamzdynu reglamentuos Direktyva 85/337/EEB. Bet pagrindinė jo taikymo sritis yra CO_2 saugojimo reglamentavimas ir dabartiniuose teisės aktuose esančių CO_2 saugojimo kliūčių panaikinimas.

Teisinis pagrindas

175 straipsnio 1 dalis.

Subsidiarumo principas

Subsidiarumo principas taikomas, jei pasiūlymas nepriklauso vien Bendrijos kompetencijai.

Valstybės narės visų pasiūlymo tikslų negali pasiekti dėl toliau nurodytos (-ų) priežasties (-čių).

Vien valstybių narių veiksmų nepakaktų palyginti aukštam aplinkos apsaugos lygiui, susijusiam su CO_2 saugojimu, Europoje užtikrinti. Valstybių narių lygiu nebūtų įmanoma išduoti leidimų tarpvalstybinėms saugykloms arba lygioms teisėms naudotis visos Europos vamzdynų ir saugyklų tinklu užtikrinti. Be to, leidimo sąlygų ir atsakomybės už saugyklą perdavimo sąlygų nustatymas valstybei valstybių narių lygmeniu galėtų iškreipti konkurenciją.

Surinktas ir saugomas CO_2 nebus laikomas išmestu pagal Europos prekybos išmetamųjų teršalų leidimais sistemą. Jei visoje Europoje nebus pasiektas panašus saugojimo saugumas, anglies dioksido rinka bus iškreipta, o valstybių narių klimato tikslai nebus veiksmingai įgyvendinti.

Pasiūlymo tikslus bus lengviau pasiekti Bendrijos veiksmais dėl toliau nurodytos (-ų) priežasties (-čių).

ES veiksmai gali užtikrinti, kad minėti klausimai būtų sprendžiami nuosekliai, nustatant bendras leidimų sąlygas, bendrą atsakomybės perdavimo valstybei sąlygą, nuostatas dėl vienodų galimybių naudotis transportu ir saugyklomis ir nuostatas dėl leidimų tarpvalstybinėms saugykloms. Visoje Europoje gali būti nuolat užtikrintas aukštas aplinkos ir žmonių sveikatos lygis, o anglies dioksido rinkos iškraipymų gali būti išvengta.

Šis požiūris atitinka ankstesnius kitose srityse taikytus požiūrius, kadangi veikla, susijusi su panašia rizika aplinkai ir poveikiu konkurencijai (pavyzdžiui, sąvartynai), dėl panašių priežasčių yra reguliuojama ES lygiu.

Taikomi tik tie būtini leidimo, eksploatacijos, stebėsenos ir uždarymo reikalavimai, kurie užtikrina panašaus lygio aplinkos apsaugą visoje ES. Kitos priemonės taikomos tik toms teritorijoms, kuriose tik valstybių narių veiksmai gali sukelti konkurencijos iškraipymus: atsakomybės perdavimas valstybei, finansinės atsakomybės numatymas ir galimybė naudotis vamzdynų bei saugyklų tinklu.

Todėl šis pasiūlymas atitinka subsidiarumo principą.

Proporcingumo principas

Proporcingumo principą šis pasiūlymas atitinka dėl šios (šių) priežasties (-čių).

Pasirinkta teisinė priemonė yra direktyva, nes joje yra nustatyti CO_2 saugojimo tikslai ir bendrieji reikalavimai, nors nustatyti įgyvendinimo detales yra palikta valstybių narių nuožiūrai.

Saugyklų patvirtinimo reikalavimai ir saugyklų apibūdinimo, stebėsenos ir uždarymo reikalavimai yra svarbiausios nuostatos, užtikrinančios visapusį aplinkosaugos integralumą ir padedančios išvengti konkurencijos iškraipymo rizikos. Ypač būtina atitinkamai detalizuoti vietos parinkimo ir stebėsenos reikalavimus, siekiant užtikrinti aukštą aplinkosaugos lygį ir visuomenės pasitikėjimą nuo pat pradžių. Komisijos atliekamas leidimų persvarstymas pateisinamas tuo, kad jis suteiks daugiau pasitikėjimo pirmosios kartos saugyklų saugumu ir jų apibūdinimo bei stebėjimo patirties. Dėl šios patirties Komisijai bus lengviau tinkamu laiku nustatyti vėlesnes įgyvendinimo taisykles arba gaires. Komisija iki 2015 m. įvertins būtinybę ir toliau nuolat persvarstyti leidimus ir gali pasiūlyti atitinkamas priemones.

Pasirinkta priemonė

Siūloma priemonė: direktyva.

Kitos priemonės nebūtų tinkamos dėl šios (šių) priežasties (-čių).

Leidimų išdavimo tvarka turi būti teisiškai privaloma, kad užtikrintų būtiną aplinkos apsaugos lygį. Reglamentas netinka, kadangi reikalavimai jame nurodomi taip, kad įgyvendinimo veiksmų laisvė paliekama valstybėms narėms.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Komisijos atliekamam sprendimų išduoti leidimus persvarstymui iš biudžeto kasmet reikės maždaug 0,76 milijono eurų.

5. PAPILDOMA INFORMACIJA

Supaprastinimas

Šiame pasiūlyme numatyta supaprastinti teisės aktus, viešosioms įstaigoms (ES arba nacionalinėms) skirtas administracines procedūras.

Jei veiksmų nebūtų imtasi, CCS galėtų būti taikomi daugelis dabartinių teisės aktų dėl atliekų, vandens ir pramonės išmetamųjų teršalų, ir padėtis būtų teisiškai neapibrėžta. Šiame pasiūlyme aiškiai nustatyta, kokios dabartinių teisės aktų nuostatos kokiems anglies dioksido surinkimo ir saugojimo klausimams turėtų būti taikomos.

Užuot derinus perkeliamus teisės aktus dėl vandens, atliekų ir pramonės

išmetamųjų teršalų, siekiant reglamentuoti CO_2 saugojimą, pakaktų vienos bendros sistemos.

Šis pasiūlymas yra įtrauktas į Komisijos darbo ir teisės aktų leidybos programą, kurios nuoroda – 2007/ENV/004.

Atitikmenų lentelė

Valstybės narės privalo perduoti Komisijai nacionalinių nuostatų, kuriomis perkeliama direktyva, tekstą ir tų nuostatų bei šios direktyvos atitikmenų lentelę.

Europos ekonominė erdvė

Siūlomas teisės aktas yra susijęs su EEE, todėl turėtų būti taikomas Europos ekonominei erdvei.

Išsamus pasiūlymo paaiškinimas

1 skyrius apima dalyką, taikymo sritį ir apibrėžtis. Šiuose straipsniuose visų pirma nurodyta, kad geologinio saugojimo tikslas yra ilgalaikis sulaikymas ir kad draudžiama saugoti vandens storymėje.

2 skyriuje yra aprašoma vietos parinkimas ir leidimai žvalgyti, kartu aiškinama, kad valstybės narės nustato saugojimui tinkamus plotus, vietos naudojimo sąlygas ir žvalgybą reglamentuojančias nuostatas.

3 skyrius yra skirtas leidimams saugoti. 10 straipsnyje yra numatyta, kad Komisija turi persvarstyti sprendimų dėl leidimo projektus. Komisija gali pateikti nuomonę, į kurią kompetentinga institucija turėtų atsižvelgti priimdama sprendimą suteikti leidimą. Kita šiuo atžvilgiu svarbi nuostata yra CO_2 saugyklų įtraukimas į Poveikio aplinkai vertinimo direktyvos (85/337/EEB su pakeitimais, padarytais Direktyva 97/11/EB) 29 straipsnio 1 dalies b punktą, taip užtikrinant poveikio vertinimą ir viešas konsultacijas.

4 skyrius apima įsipareigojimus, susijusius su eksploatacija, uždarymu ir laikotarpiu po uždarymo, įskaitant CO_2 priėmimo kriterijus, įsipareigojimus stebėti ir pranešti, tikrinimą, priemones, taikomas pažeidimų ir (arba) nuotėkio atvejais, įsipareigojimą uždaryti bei veiksmus po uždarymo ir finansinės garantijos numatymą.

5 skyriuje yra pateiktos nuostatos dėl galimybės naudotis transportu ir saugyklomis. 6 skyriuje pateiktos bendrosios nuostatos dėl kompetentingos institucijos, tarpvalstybinio bendradarbiavimo, sankcijų, ataskaitų teikimas, pakeitimų ir susijusių komitologijos procedūrų. 7 skyriuje yra surinkti būtini kitų teisės aktų pakeitimai, įskaitant būtinas vandeniui ir atliekoms skirtų teisės aktų pataisas, o 8 skyriuje – standartinės baigiamosios nuostatos.

I priede yra pateikti išsamūs 4 straipsnyje nurodytų saugojimo vietos apibūdinimo ir rizikos vertinimo kriterijai. II priede nurodyti išsamūs 13 straipsnyje minėtų stebėsenos reikalavimų nustatymo kriterijai.

2008/0015 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

dėl anglies dioksido geologinio saugojimo ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvas 85/337/EEB, 96/61/EB, direktyvas 2000/60/EB, 2001/80/EB, 2004/35/EB, 2006/12/EB ir Reglamentą (EB) Nr. 1013/2006

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač jos 175 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą[1],

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę[2],

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę[3],

laikydamiesi Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos[4],

kadangi:

(1) Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos, kuri buvo patvirtinta 1993 m. gruodžio 15 d. Tarybos sprendimu 94/69/EB dėl Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos sudarymo[5], pagrindinis tikslas yra pasiekti, kad šiltnamio efektą sukeliančių dujų koncentracijos kiekiai atmosferoje stabilizuotųsi iki tokio lygio, kad pavojingas antropogeninis poveikis nesutrikdytų klimato sistemos.

(2) Šeštojoje Bendrijos aplinkosaugos veiksmų programoje, nustatytoje 2002 m. liepos 22 d. Sprendimu Nr. 1600/2002/EB, nustatančiu Šeštąją Bendrijos aplinkosaugos veiksmų programą[6], klimato kaita yra nurodyta kaip prioritetinė veiklos sritis. Toje programoje pripažįstama, kad Bendrija yra įsipareigojusi iki 2008–2012 m. 8 proc. sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, palyginti su 1990 m. kiekiu, ir kad ilgainiui pasaulyje išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį reikės sumažinti maždaug 70 proc., palyginti su 1990 m. kiekiu.

---

1 OL C […], […], p. […].
2 OL C […], […], p. […].
3 OL C […], […], p. […].
4 OL C […], […], p. […].
5 OL L 33, 1994 2 7, p. 11.
6 OL L 242, 2002 9 10, p. 1.

(3) 2007 m. sausio 10 d. Komisijos komunikate „Pasaulio klimato kaitos apribojimas iki 2 laipsnių Celsijaus – Gairės 2020 ir tolesniems metams“[7] yra paaiškinta, kad, numačius iki 2050 m. pasaulyje išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį sumažinti 50 proc., išsivysčiusiose šalyse šių dujų kiekį iki 2020 m. reikia sumažinti 30 proc., o iki 2050 m. – 60–80 proc., kad šis sumažinimas techniškai yra įmanomas ir nauda yra daug didesnė nei išlaidos, tačiau taip pat nurodyta, kad, siekiant šio tikslo, būtina pasinaudoti visomis sumažinimo galimybėmis.

(4) Anglies dioksido surinkimas ir geologinis saugojimas (CCS) yra klimato kaitos švelninimo priemonė. Ji susideda iš pramonės įrenginių išmetamo anglies dioksido (CO_2) surinkimo, jo vežimo į saugyklas ir suleidimo į tinkamą geologinę formaciją nuolatiniam saugojimui.

(5) Antrojoje Europos klimato kaitos programoje (ECCP II), nustatytoje 2005 m. vasario 9 d. Komisijos komunikatu „Kaip užkirsti kelią pasaulio klimato kaitai“[8] siekiant parengti ir išnagrinėti būsimą Bendrijos klimato politiką, buvo sudaryta Anglies dioksido surinkimo ir geologinio saugojimo darbo grupė. Šiai darbo grupei buvo pavesta ištirti CCS kaip klimato kaitos švelninimo priemonę. Darbo grupė paskelbė išsamią ataskaitą reguliavimo tema, ji buvo patvirtinta 2006 m. birželio mėn. Šioje ataskaitoje pabrėžiama būtinybė sukurti CCS politikos ir reguliavimo sistemą, o Komisija paraginta imtis tolesnio šio dalyko nagrinėjimo.

(6) 2007 m. sausio 10 d. Komisijos komunikate „Tausi elektros energijos gamyba deginant iškastinį kurą: siekis užtikrinti teršalų beveik neišskiriančią gamybą deginant anglis po 2020 m.“[9] pakartota, kad būtina kurti reguliavimo bazę, pagrįstą integruotu CO_2 nuotėkio rizikos vertinimu, įskaitant reikalavimus parenkant vietą garantuoti kuo mažesnę nuotėkio riziką, stebėsenos ir atskaitomybės tvarką, užtikrinančią saugojimo tikrinimą, ir tinkamą padarinių likvidavimą, jei CO_2 vis dėlto nutekėtų. Šiame komunikate yra pateiktas 2007 m. šios srities Komisijos veiksmų planas, pagal kurį būtina sukurti tinkamo CCS valdymo sistemą, įskaitant reguliavimo sistemos, skatinimo sistemos ir rėmimo programų rengimą, taip pat ir išorinius elementus (technologinį bendradarbiavimą su pagrindinėmis šalimis CCS srityje).

(7) 2007 m. kovo 8 ir 9 d. Europos Vadovų Taryba taip pat paragino valstybes nares ir Komisiją daugiau dėmesio skirti moksliniams tyrimams ir technologijų plėtrai ir kurti būtinas technines, ekonomines bei reguliavimo sistemas, kad būtų panaikintos esamos teisinės kliūtys, o naujose iškastiniu kuru kūrenamose elektrinėse ekologiškai saugus CCS būtų įdiegtas, jei įmanoma, iki 2020 m.[10]

(8) Tarptautiniu lygmeniu CO_2 geologinio saugojimo jūros dugne esančiose giluminėse geologinėse formacijose teisinės kliūtys yra pašalintos Konvencijoje dėl jūros taršos laidojant atliekas ir kitas medžiagas prevencijos (1972 m. Londono konvencija) ir Šiaurės rytų Atlanto jūros aplinkos apsaugos konvencijoje (OSPAR konvencija) nustačius susijusios rizikos valdymo sistemą.

---

7 COM(2007) 2 galutinis.
8 COM(2005) 35 galutinis.
9 COM(2006) 843 galutinis.
10 Tarybos dokumentas Nr. 7224/07.

(9) 1972 m. Londono konvencijos 1996 m. Londono protokolo Susitariančiosios Šalys 2006 m. priėmė Protokolo pakeitimus. Šie pakeitimai leidžia CO_2 surinkimo procesų metu gautus CO_2 srautus saugoti jūros dugne esančiose giluminėse geologinėse formacijose ir reglamentuoja šį saugojimą.

(10) OSPAR konvencijos Susitariančiosios Šalys 2007 m. priėmė šios konvencijos priedų pakeitimus, leidžiančius CO_2 saugoti po jūros dugnu esančiose geologinėse formacijose, sprendimą užtikrinti ekologiškai saugų anglies dioksido srautų saugojimą geologinėse formacijose ir OASPAR rekomendacijas dėl tos veiklos rizikos vertinimo bei valdymo. Be to, jos priėmė sprendimą dėl galimo neigiamo poveikio uždrausti saugoti CO_2 jūros vandenų storymėje ir jūros dugno nuosėdose.

(11) Bendrijos lygiu jau yra įdiegta nemažai teisinių priemonių, skirtų kai kuriai CCS rizikai, visų pirma susijusiai su CO_2 surinkimu ir transportavimu, valdyti, ir prireikus jos turėtų būti taikomos.

(12) 1996 m. rugsėjo 24 d. Tarybos direktyva 96/61/EB dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės[11], susijusios su tam tikromis pramonės veiklos rūšimis, tinka CO_2 surinkimo rizikai valdyti ir dėl to turėtų būti taikoma geologiniam saugojimui skirtų CO_2 srautų surinkimui iš įrenginių, kuriems taikoma ta direktyva.

(13) 1985 m. birželio 27 d. Tarybos direktyva 85/337/EEB dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo[12] turėtų būti taikoma geologiniam saugojimui skirtų CO_2 srautų surinkimui ir transportavimui. Ją reikėtų taikyti ir šioje direktyvoje nurodytoms saugykloms.

(14) Ši direktyva turėtų būti taikoma geologiniam CO_2 saugojimui valstybių narių teritorijose, jų išskirtinėse ekonominėse zonose ir jų kontinentiniuose šelfuose. Direktyva neturėtų būti taikoma mokslinių tyrimų projektams. Tačiau ją reikėtų taikyti tiems demonstravimo projektams, pagal kuriuos iš viso ketinama saugoti 100 kilotonų ir daugiau. Šią ribą tiktų taikyti ir kituose panašiuose Bendrijos teisės aktuose. Neturėtų būti leidžiama CO_2 saugoti geologinėse formacijose, kurios driekiasi už teritorijos, kuriai taikoma ši direktyva, ribų, taip pat CO_2 saugoti vandens storymėje.

(15) Valstybės narės turėtų turėti teisę nustatyti jų teritorijoje esančius plotus, kurie gali būti atrinkti saugykloms. Tinkamos saugyklos parinkimas yra svarbiausias veiksnys, užtikrinantis, kad saugomas CO_2 bus sandariai laikomas neapibrėžtą laiką. Todėl saugyklai turėtų būti pasirinkta tik tokia vieta, kuri nekels pastebimo nuotėkio pavojaus ir kurioje jokiomis aplinkybėmis negalėtų būti daromas joks pastebimas poveikis aplinkai arba sveikatai. Tai reikėtų nustatyti pagal konkrečius reikalavimus apibūdinant ir įvertinant potencialų saugyklos kompleksą.

(16) Valstybės narės turėtų nustatyti, kokiais atvejais būtina žvalgyba, siekiant gauti informaciją, reikalingą vietai parinkti. Tokiai žvalgybai turėtų būti taikomi leidimai. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad leidimų žvalgyti išdavimo procedūros būtų prieinamos visiems būtiną kompetenciją turintiems subjektams, o leidimai būtų

---

[11] OL L 257, 1996 10 10, p. 26. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 166/2006 (OL L 33, 2006 2 4, p. 1).

[12] OL L 175, 1985 7 5, p. 40. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/35/EB (OL L 156, 2003 6 25, p. 17).

išduodami remiantis objektyviais paskelbtais kriterijais. Siekiant apsaugoti ir paskatinti investicijas į žvalgybą, leidimai žvalgyti turėtų būti išduodami ribotam plotui ir ribotam laikui, ir tik leidimo turėtojas tuo laikotarpiu turėtų galėti žvalgyti potencialų CO_2 saugyklos kompleksą. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad tuo metu komplekse nebūtų leidžiama kita veikla, trukdanti žvalgybai.

(17) Saugyklos neturėtų būti eksploatuojamos be leidimo saugoti. Leidimas saugoti turėtų būti pagrindinė priemonė, užtikrinanti, kad bus laikomasi svarbių šios direktyvos reikalavimų ir kad geologinis saugojimas nepakenks aplinkai.

(18) Visus leidimų saugoti projektus reikėtų pateikti Komisijai, kad ji galėtų per šešis mėnesius nuo jų gavimo turėtų pateikti savo nuomonę apie juos. Nacionalinės valdžios institucijos turėtų atsižvelgti į šią nuomonę priimdamos sprendimą dėl leidimo ir turėtų pateikti motyvus, kai šios Komisijos nuomonės nesilaiko. Leidimų persvarstymas Bendrijos lygiu turėtų padėti užtikrinti darną įgyvendinant šios direktyvos reikalavimus visoje Bendrijoje ir dar sustiprinti visuomenės pasitikėjimą CCS, ypač ankstyvajame šios direktyvos įgyvendinimo etape.

(19) Kompetentinga institucija turėtų persvarstyti ir prireikus atnaujinti arba panaikinti leidimą saugoti *inter alia* ir tada, kai pranešama apie rimtus pažeidimus arba nuotėkį, kai operatorių pateiktos ataskaitos arba atlikti patikrinimai rodo, kad nesilaikoma leidime nurodytų sąlygų, arba kai sužinoma, kad operatorius kokiu nors kitu būdu nesilaikė leidimo sąlygų. Leidimą panaikinus, kompetentinga institucija turėtų išduoti naują leidimą arba uždaryti saugyklą. Tuo laikotarpiu kompetentinga institucija turėtų perimti atsakomybę už saugyklą, įskaitant visus kitus teisinius įsipareigojimus. Patirtas išlaidas turėtų kiek įmanoma kompensuoti buvęs operatorius.

(20) Būtina nustatyti tokius CO_2 srauto sudėties apribojimus, kurie derėtų ir su pirminiu geologinio saugojimo tikslu – t. y. išskirti išmetamą CO_2 iš atmosferos – ir būtų pagrįsti rizika, kurią tarša gali kelti vamzdynų ir saugyklų tinklo saugai bei saugumui. Tuo tikslu reikėtų patikrinti CO_2 srauto sudėtį prieš jį suleidžiant ir saugant.

(21) Stebėsena yra labai svarbi vertinant, ar su suleistu CO_2 vyksta tokie procesai kaip tikėtasi, ar nevyksta migracija arba nuotėkis ir ar nustatytas nuotėkis kenkia aplinkai arba žmonių sveikatai. Todėl valstybės narės turėtų užtikrinti, kad eksploatacijos etape operatorius stebėtų saugyklos kompleksą ir suleidimo įrenginius remdamasis stebėsenos planu, sudarytu laikantis konkrečių stebėsenos reikalavimų. Šis planas turėtų būti pateiktas kompetentingai institucijai patvirtinti.

(22) Operatorius ne rečiau kaip kartą per metus turėtų kompetentingai institucijai pranešti *inter alia* stebėsenos rezultatus. Be to, valstybės narės turėtų sukurti tikrinimo sistemą, užtikrinančią, kad saugykla yra eksploatuojama laikantis šios direktyvos reikalavimų.

(23) Būtina reglamentuoti atsakomybę už žalą vietos aplinkai ir klimatui, padarytą dėl nesandaraus laikymo. Atsakomybę už žalą gamtai (žalą saugomoms rūšims ir natūralioms buveinėms, vandeniui ir žemei) reglamentuoja 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/35/EB dėl atsakomybės už aplinkos apsaugą siekiant išvengti žalos aplinkai ir ją ištaisyti (atlyginti)[13], kuri turėtų būti

[13] OL L 143, 2004 4 30, p. 56.

taikoma šioje direktyvoje nurodytų saugyklų eksploatacijai. Atsakomybė už žalą klimatui dėl nuotėkio yra reglamentuojama saugyklas įtraukus į 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB, nustatančią šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje ir iš dalies keičiančią Tarybos direktyvą 96/61/EB[14], kurioje reikalaujama, įvykus nuotėkiui, atsisakyti taršos prekybos leidimų. Be to, šioje direktyvoje turėtų būti nustatytas įpareigojimas operatoriui rimtų pažeidimų arba nuotėkio atvejais imtis atkuriamųjų priemonių remiantis kompetentingai nacionalinei institucijai pateiktu ir jos patvirtintu atkuriamųjų priemonių planu. Jei operatorius nesiima būtinų atkuriamųjų priemonių, šių priemonių turėtų imtis kompetentinga institucija, kuri patirtas išlaidas susigrąžintų iš operatoriaus.

(24) Įvykdžius tam tikras leidime nurodytas sąlygas, saugyklą reikėtų operatoriaus prašymu ir kompetentingos institucijos leidimu arba kompetentingai institucijai taip nusprendus po to, kai buvo panaikintas leidimas saugoti, uždaryti.

(25) Saugyklą uždarius, operatorius ir toliau turėtų būti atsakingas už eksploataciją, stebėseną, kontrolę, atskaitomybę ir atkuriamąsias priemones pagal šios direktyvos reikalavimus, remdamasis uždarius saugyklą taikomu planu, pateiktu kompetentingai institucijai ir jos patvirtintu, taip pat ir už visus kitus iš to kylančius įsipareigojimus pagal kitas susijusias Bendrijos teisės aktų nuostatas, kol atsakomybė už saugyklą bus perduota kompetentingai institucijai.

(26) Atsakomybė už saugyklą, įskaitant visus kitus iš to kylančius teisinius įsipareigojimus, turėtų būti perduota kompetentingai institucijai, jei visa turima informacija rodo, kad saugojamas CO_2 bus sandariai uždarytas neapibrėžtą laiką. Tuo tikslu operatorius turėtų parengti ataskaitą, kurioj pagrindžiant dokumentais būtų patvirtinta, kad minėtas kriterijus yra įvykdytas, ir pateikti ją kompetentingai institucijai, kad ji patvirtintų perdavimą. Visus sprendimų dėl patvirtinimo projektus reikėtų pateikti Komisijai, kad ji galėtų per šešis mėnesius nuo jų gavimo turėtų apie juos pateikti savo nuomonę. Nacionalinės valdžios institucijos turėtų atsižvelgti į šią nuomonę priimdamos sprendimą dėl patvirtinimo ir turėtų pateikti motyvus, kai šios Komisijos nuomonės nesilaiko. Kaip ir leidimų saugoti projektų persvarstymas Bendrijos lygiu, taip ir sprendimų dėl patvirtinimo projektų persvarstymas turėtų padėti užtikrinti darną įgyvendinant šios direktyvos reikalavimus visoje Bendrijoje ir dar sustiprinti visuomenės pasitikėjimą CCS, ypač ankstyvajame šios direktyvos įgyvendinimo etape.

(27) Perdavus atsakomybę, turėtų būti leidžiama nutraukti stebėseną, bet ją vėl reikėtų atnaujinti, jei būtų nustatytas nuotėkis arba rimti pažeidimai. Perdavęs atsakomybę, buvęs operatorius neturėtų kompensuoti kompetentingos institucijos patirtų išlaidų.

(28) Siekiant padidinti pasitikėjimą tuo, kad gali būti laikomasi įsipareigojimų, susijusių su uždarymu ir laikotarpiu po uždarymo, įsipareigojimų, kylančių dėl įtraukimo į Direktyvą 2003/87/EB, ir šioje direktyvoje numatytų įpareigojimų imtis atkuriamųjų priemonių rimtų pažeidimų ir nuotėkio atveju, reikėtų priimti finansines nuostatas. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad pareiškėjas, prieš pateikdamas prašymą išduoti

---

[14] OL L 275, 2003 10 25, p. 32. Direktyva su pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/101/EB (OL L 338, 2004 11 13, p. 18).

leidimą, numatytų finansines sąlygas – finansinę garantiją arba kurią nors kitą lygiavertę sąlygą.

(29) Galimybė naudotis CO_2 vamzdynų tinklais ir saugyklomis gali būti dalyvavimo elektros ir šilumos vidaus rinkoje arba konkurencingo veikimo joje sąlyga, atsižvelgiant į anglies dioksido ir CCS sąlygines kainas. Todėl reikėtų numatyti priemones, kurios potencialiems vartotojams suteiktų šią galimybę. Kaip tai padaryti, turėtų nustatyti kiekviena valstybė narė, naudojimosi teisę suteikdama sąžiningai ir atvirai, atsižvelgdama *inter alia* į turimus arba pagrįstai potencialius transportavimo bei saugojimo pajėgumus, taip pat ir į tai, kokią dalį sudaro jos įsipareigojimai pagal tarptautinius teisinius dokumentus ir Bendrijos teisės aktus išmetamo CO_2 kiekį sumažinti taikant CO_2 surinkimą ir geologinį saugojimą. Be to, valstybės narės turėtų sukurti ginčų sprendimo mechanizmus, padedančius greitai išspręsti ginčus dėl teisės naudotis CO_2 vamzdynų tinklais ir saugyklomis.

(30) Būtina priimti nuostatas, užtikrinančias, kad transportuojant CO_2 iš vienos valstybės į kitą arba saugyklai ar saugyklos kompleksui esant ne vienos valstybės teritorijoje, suinteresuotų valstybių narių kompetentingos institucijos laikytųsi šios direktyvos ir kartu visų kitų Bendrijos teisės aktų reikalavimų.

(31) Kompetentingos institucijos turėtų sudaryti ir saugoti visų uždarytų saugyklų ir aplinkinių saugyklų kompleksų registrus, įskaitant jų erdvinio masto žemėlapius, į kuriuos kompetentingos nacionalinės institucijos turi atsižvelgti atlikdamos planavimo ir leidimų išdavimo procedūras. Šį registrą taip pat reikėtų perduoti Komisijai.

(32) Valstybės narės turėtų pateikti ataskaitas apie šios direktyvos įgyvendinimą, parengtas remiantis klausimynais, Komisijos sudarytais pagal 1991 m. gruodžio 23 d. Tarybos direktyvą 91/692/EEB, standartizuojančią ir racionalizuojančią ataskaitas apie tam tikrų su aplinka susijusių direktyvų įgyvendinimą[15].

(33) Valstybės narės turėtų nustatyti taisykles dėl sankcijų, taikytinų pažeidus nacionalines nuostatas, priimtas pagal šią direktyvą. Tos sankcijos turėtų būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.

(34) Remiantis 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimu 1999/468/EB, nustatančiu Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką[16], reikėtų nustatyti Bendrijos priemones, būtinas šiai direktyvai įgyvendinti.

(35) Direktyvą 85/337/EEB reikėtų iš dalies pakeisti į jos taikymo sritį įtraukiant šioje direktyvoje nurodytą geologiniam saugojimui skirtų CO_2 srautų surinkimą bei transportavimą, taip pat ir saugyklas. Direktyvą 96/61/EB reikėtų iš dalies pakeisti į jos taikymo sritį įtraukiant geologiniam saugojimui skirtų CO_2 srautų surinkimą iš įrenginių, kuriems taikoma minėta direktyva. Direktyvą 2004/35/EB reikėtų iš dalies pakeisti į jos taikymo sritį įtraukiant saugyklų eksploatavimą pagal šią direktyvą.

---

15 OL L 377, 1991 12 31, p. 48. Direktyva su pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1882/2003 (OL L 284, 2003 10 31, p. 1).

16 OL L 184, 1999 7 17, p. 23. Sprendimas su pakeitimais, padarytais Sprendimu 2006/512/EB (OL L 200, 2006 7 22, p. 11).

(36) Šios direktyvos priėmimas turėtų užtikrinti aukštą aplinkos ir žmonių sveikatos apsaugos nuo pavojaus, kurį kelią geologinis CO_2 saugojimas, lygį. Dėl to reikėtų iš dalies pakeisti 2006 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/12/EB dėl atliekų[17] ir 2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1013/2006 dėl atliekų vežimo[18], iš šių dokumentų taikymo srities išbraukiant geologiniam saugojimui skirto CO_2 surinkimą ir transportavimą. Be to, reikėtų iš dalies pakeisti ir 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/60/EB, nustatančią Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus[19], joje numatant leidimą suleisti CO_2 į druskingus vandeninguosius sluoksnius geologiniam saugojimui.

(37) Norint pereiti prie mažu anglies dioksido išmetimu pasižyminčios energijos gamybos, reikalingos naujos investicijos į tokią iškastinio kuro deginimu pagrįstą energijos gamybą, kuri leistų smarkiai sumažinti išmetamuosius teršalus. Tuo tikslu reikėtų iš dalies pakeisti 2001 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2001/80/EB dėl tam tikrų teršalų, išmetamų į orą iš didelių kurą deginančių įrenginių, kiekio apribojimo[20], įtraukiant į ją reikalavimą, kad visuose kurą deginančiuose įrenginiuose, kuriems statybos licencijos originalas arba eksploatacijos licencijos originalas išduotas įsigaliojus šiai direktyvai, instaliavimo vietoje būtų pakankamai erdvės, reikalingos CO_2 surinkti ir suspausti, ir kad būtų įvertinta teisė naudotis tinkamomis saugyklomis bei vamzdynų tinklais ir techninės modifikacijos, kurios tikslas – surinkti CO_2, galimybės.

(38) Kadangi nė viena valstybė narė atskirai negali deramai pasiekti siūlomo veiksmo tikslo – sukurti teisinę sistemą, reglamentuojančią CCS riziką aplinkai – o dėl šio uždavinio masto ir poveikio tai lengviau pasiekti Bendrijos mastu, Bendrija, laikydamasi Sutarties 5 straipsnyje nurodyto subsidiarumo principo, gali nustatyti priemones. Pagal tame straipsnyje nurodytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama tai, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti,

(39) Šios direktyvos taikymas neprieštarauja EB sutarties 87 ir 88 straipsniams,

---

17 OL L 114, 2006 4 27, p. 9.

18 OL L 190, 2006 7 12, p. 1. Reglamentas su pakeitimais, padarytais Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1379/2007 (OL L 309, 2007 11 27, p. 7).

19 OL L 327, 2000 12 22, p. 1. Direktyva su pakeitimais, padarytais Sprendimu Nr. 2455/2001/EB (OL L 331, 2001 12 15, p. 1).

20 OL L 309, 2001 11 27, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Tarybos direktyva 2006/105/EB (OL L 363, 2006 12 20, p. 368).

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 SKYRIUS
Dalykas, taikymo sritis ir sąvokų apibrėžtys

1 straipsnis
Dalykas ir tikslas

1. Šioje direktyvoje yra nustatyta anglies dioksido (toliau – CO_2) geologinio saugojimo teisinė bazė.

2. Geologinio saugojimo tikslas yra toks ilgalaikis CO_2 laikymas, kuris leistų išvengti neigiamo poveikio aplinkai ir iš to kylančio pavojaus žmonių sveikatai arba kuo labiau juos sumažinti.

2 straipsnis
Taikymo sritis ir draudimas

1. Ši direktyva taikoma geologiniam CO_2 saugojimui valstybių narių teritorijose, jų išskirtinėse ekonominėse zonose ir jų kontinentiniuose šelfuose, kaip apibrėžta Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencijoje (JTJTK).

2. Ši direktyva netaikoma geologiniam CO_2 saugojimui naujų produktų ir procesų mokslinio tyrimo, kūrimo ar bandymo tikslais.

3. Neleidžiama CO_2 saugoti geologinėse formacijose, kurios yra už šio straipsnio 1 dalyje nurodytų ribų.

4. Neleidžiama CO_2 saugoti vandens storymėse.

3 straipsnis
Sąvokų apibrėžtys

Šioje direktyvoje vartojamos šios sąvokų apibrėžtys:

1) „geologinis CO_2 saugojimas“ – CO_2 srautų suleidimas į požemines geologines formacijas ir jų saugojimas jose;

2) „vandens storymė“ – vertikali ištisinė vandens masė nuo vandens telkinio paviršiaus iki dugno nuosėdų;

3) „saugykla“ – geologinė formacija, naudojama saugoti CO2 ;

4) „geologinė formacija – litostratigrafinis padalinys, kuriame gali būti išskirti ir kartografuoti aiškūs uolienų sluoksniai ;

5) „nuotėkis“ – bet koks CO_2 išsilaisvinimas iš saugyklų komplekso;

6) „saugyklos kompleksas” – saugykla ir ją supanti geologinė sfera, kuri gali turėti įtakos bendram saugojimo vientisumui ir saugumui (t. y. antrinė CO_2 laikymo formacija);

7) „žvalgyba“ – potencialios saugyklos komplekso vertinimas taikant specialią procedūrą, įskaitant geologinį tyrimą, atliekamą taikant fizinius arba cheminius metodus, gręžinių gręžimą, siekiant gauti geologinės informacijos apie galimos saugyklos aplinkos geologinę sandarą ;

8) „leidimas žvalgyti“ – raštiškas ir pagrįstas sprendimas, kuriuo leidžiama žvalgyti, išduodamas kompetentingos institucijos pagal šios direktyvos reikalavimus;

9) „operatorius“ – tai fizinis arba juridinis, privatus arba viešasis asmuo, kuris eksploatuoja arba kontroliuoja saugyklą arba kuriam pagal nacionalinius teisės aktus buvo suteikti sprendžiamieji ekonominiai įgaliojimai dėl techninės saugyklos veiklos; nuo saugyklos įrengimo etapo iki laikotarpio po uždarymo šis asmuo gali keistis;

10) „leidimas saugoti“ – tai raštiškas ir pagrįstas sprendimas, kuriuo leidžiamas geologinis CO_2 saugojimas saugykloje, pagal šios direktyvos reikalavimus išduodamas kompetentingos institucijos;

11) „esminis pokytis“ – tai pokytis, kuris gali turėti reikšmingą poveikį aplinkai;

12) „CO_2 srautas“ – tai medžiagų srautas, kuris atsiranda surenkant anglies dioksidą;

13) „atliekos“ – tai medžiagos, Direktyvos 2006/12/EB 1 straipsnio 1 dalies a punkte apibrėžtos kaip atliekos;

14) „CO_2 pliumas“ – tai geologinėje formacijoje išsisklaidęs CO_2 kiekis;

15) „migracija“ – tai CO_2 judėjimas saugyklos komplekse;

16) „reikšmingas pažeidimas – bet koks su suleidimo ar saugojimo veikla arba pačios saugyklos būkle susijęs pažeidimas, keliantis nuotėkio pavojų;

17) „atkuriamosios priemonės“ – priemonės, kurių imamasi norint ištaisyti reikšmingus pažeidimus arba užsandarinti nuotėkio vietas, siekiant sustabdyti arba sumažinti CO_2 nuotėkį iš saugyklos aplinkos ;

18) CO_2 saugyklos „uždarymas“ – galutinis CO_2 leidimo į tą saugyklą nutraukimas;

19) „laikotarpis po uždarymo“ – laikotarpis po saugyklos uždarymo, įskaitant laikotarpį po atsakomybės perdavimo kompetentingai institucijai;

20) „vamzdynų tinklas“ – vamzdynas, įskaitant susijusias slėgines, skirtas transportuoti CO_2 į saugyklą.

2 SKYRIUS
Vietos parinkimas ir leidimas žvalgyti

4 straipsnis
Vietos parinkimas

1. Valstybėms narėms paliekama teisė nustatyti plotus kuriuose pagal šios direktyvos reikalavimus gali būti pasirinkta įrengti saugyklas.

2. Geologinė formacija saugyklai pasirenkama tik tuo atveju, jei siūlomomis naudojimo sąlygomis nėra didelio nuotėkio pavojaus ir neatrodo, kad gali atsirasti pastebimas neigiamas poveikis aplinkai arba sveikatai.

3. Geologinės formacijos tinkamumas saugyklai nustatomas pagal I priede nurodytus kriterijus apibūdinant ir įvertinant potencialų saugyklos kompleksą ir jo aplinką.

5 straipsnis
Leidimas žvalgyti

1. Jei valstybės narės nustato, kad, norint gauti saugyklų parinkimui pagal 4 straipsnį reikalingos informacijos, būtina žvalgyba, jos užtikrina, kad tokia žvalgyba būtų atliekama turint leidimą žvalgyti.

2. Valstybės narės užtikrina, kad leidimo žvalgyti išdavimo procedūros būtų taikomos visiems būtiną pajėgumą turintiems subjektams ir kad leidimai išduodami taikant objektyvius, paskelbtus kriterijus.

3. Leidimai žvalgyti išduodami tik tam tikram plotui ir ne daugiau kaip dvejiems metams, o pratęsiami ne daugiau kaip kartą per dvejus metus.

4. Leidimo žvalgyti turėtojas turi išimtinę teisę žvalgyti potencialų CO_2 saugyklos kompleksą. Valstybės narės užtikrina, kad leidimo galiojimo laikotarpiu nebūtų leidžiama naudoti komplekso pagal abejotiną paskirtį.

3 SKYRIUS
Leidimas saugoti

6 straipsnis
Leidimas saugoti

1. Valstybės narės užtikrina, kad saugykla nedirbtų neturėdama leidimo saugoti.

2. Valstybės narės užtikrina, kad leidimų saugoti išdavimo tvarka būtų taikoma visiems subjektams, turintiems pakankamą pajėgumą, ir kad leidimai būtų išduodami taikant objektyvius, paskelbtus kriterijus.

7 straipsnis
Prašymas išduoti leidimą saugoti

Kompetentingoms institucijoms pateikiamuose prašymuose išduoti leidimą saugoti nurodoma ši informacija:

1) pareiškėjo ir potencialaus operatorius, jei tai ne tas pats asmuo (subjektas), pavadinimas (vardas, pavardė) ir adresas;

2) pareiškėjo arba potencialaus operatoriaus techninės kvalifikacijos įrodymas;

3) saugyklos ir saugyklos komplekso apibūdinimas ir numatomo saugyklos saugumo įvertinimas pagal 4 straipsnio 2 bei 3 dalis;

4) visas suleistinas ir saugotinas CO_2 kiekis, numatomi šaltiniai, CO_2 srautų sudėtis ir suleidimo sparta;

5) siūlomas stebėsenos planas, numatytas 13 straipsnio 2 dalyje;

6) siūlomas atkuriamųjų priemonių planas, numatytas 16 straipsnio 2 dalyje;

7) siūlomas laikinas planas, taikytinas po uždarymo, numatytas 17 straipsnio 3 dalyje;

8) informacija, pateikta pagal Direktyvos 85/337/EEB 5 straipsnį;

9) finansinių garantijų įrodymas arba kita lygiavertė sąlyga, kaip reikalaujama 19 straipsnyje.

8 straipsnis
Leidimų saugoti išdavimo sąlygos

Kompetentinga institucija leidimą saugoti išduoda tik tada, kai laikomasi šių sąlygų:

1) kompetentinga institucija įsitikina, kad:

   a) yra laikomasi visų susijusių šios direktyvos reikalavimų;

   b) saugyklą valdys fizinis asmuo, kuris turi tinkamą techninę kvalifikaciją ir gali patikimai atlikti šį darbą; šiam asmeniui ir visiems darbuotojams suteikiamos galimybės tobulėti profesinėje bei techninėje srityse ir mokytis;

2) Komisija pateikė savo nuomonę dėl leidimo projekto, kaip numatyta 10 straipsnio 1 dalyje;

3) kompetentinga institucija atsižvelgė į šią nuomonę, kaip numatyta 10 straipsnio 2 dalyje.

9 straipsnis
Leidimų saugoti turinys

Leidime nurodoma:

1) operatoriaus pavadinimas (vardas, pavardė) ir adresas;

2) tiksli saugyklos ir saugyklos komplekso vieta bei ribos;

3) visas geologiniam saugojimui patvirtintas CO_2 kiekis ir didžiausia suleidimo sparta;

4) 12 straipsnyje numatyti CO_2 srauto sudėties reikalavimai ir CO_2 priėmimo tvarka, o prireikus – ir papildomi suleidimo bei saugojimo reikalavimai;

5) 13 straipsnyje numatytas patvirtintas stebėsenos planas, įsipareigojimas įgyvendinti šį planą ir jo atnaujinimo reikalavimai, taip pat ir 14 straipsnyje numatyti atskaitomybės reikalavimai;

6) 16 straipsnyje numatytas reikalavimas pranešti kompetentingai institucijai, jei būtų padarytas reikšmingas pažeidimas arba įvyktų nuotėkis, patvirtintas atkuriamųjų priemonių planas ir įsipareigojimas įgyvendinti atkuriamųjų priemonių planą, jei būtų padarytas reikšmingas pažeidimas arba įvyktų nuotėkis;

7) 17 straipsnyje numatytos uždarymo sąlygos ir patvirtintas laikinas planas, taikytinas po uždarymo;

8) 11 straipsnyje numatytos nuostatos dėl leidimo saugoti pakeitimo, peržiūros, pratęsimo ir panaikinimo;

9) 19 straipsnyje numatytas reikalavimas palaikyti finansinę garantiją arba kurią nors kitą lygiavertę garantiją.

10 straipsnis
Komisijos atliekama leidimų saugoti projektų peržiūra

1. Valstybės narės praneša Komisijai apie visus leidimų saugoti projektus, prašymus išduoti leidimą ir visą kitą informaciją, į kurią kompetentinga institucija atsižvelgia priimdama sprendimo projektą. Per šešis mėnesius nuo tada, kai Komisijai pateikiama ši informacija, ji gali pareikšti savo nuomonę apie leidimų projektus.

2. Kompetentinga institucija praneša Komisijai galutinį savo sprendimą ir, jei jis skiriasi nuo Komisijos nuomonės, šį skirtumą pagrindžia.

11 straipsnis
Leidimų saugoti pakeitimai, persvarstymas, pratęsimas ir panaikinimas

1. Operatorius praneša kompetentingai institucijai apie visus numatytus saugyklos eksploatavimo pakeitimus. Prireikus kompetentinga institucija pratęsia leidimą saugoti arba atnaujina leidimo sąlygas.

2. Valstybės narės užtikrina, kad svarbūs pakeitimai nebūtų atliekami pagal šią direktyvą neišdavus naujo leidimo saugoti.

3. Kompetentinga institucija persvarsto ir prireikus pratęsia arba panaikina leidimą saugoti:

a) jei pranešama apie reikšmingus pažeidimus arba nuotėkį, kaip numatyta 16 straipsnio 1 dalyje;

b) jei pagal 14 straipsnį pateiktos ataskaitos arba pagal 15 straipsnį atlikti aplinkosauginiai tikrinimai rodo, kad nesilaikoma leidimo sąlygų arba yra reikšmingų pažeidimų arba nuotėkio pavojus;

c) jei yra žinoma, kad operatorius nesilaikė leidimo sąlygų;

d) nepriklausomai nuo a–c punktų nuostatų, kas penkerius metus.

4. Pagal šio straipsnio 3 dalį panaikinus leidimą, kompetentinga institucija išduoda naują leidimą saugoti arba uždaro saugyklą pagal 17 straipsnio 1 dalies c punktą. Iki išduodama naują leidimą saugoti, kompetentinga institucija perima atsakomybę už saugyklą, įskaitant visus susijusius teisinius įsipareigojimus. Kompetentinga institucija pasistengia, kad buvęs operatorius kompensuotų kuo daugiau jos patirtų išlaidų.

4 SKYRIUS
Įsipareigojimai, susiję su eksploatavimu, uždarymu ir laikotarpiu po uždarymo

12 straipsnis
CO_2 srauto priėmimo kriterijai ir procedūra

1. CO_2 srautą iš esmės sudaro anglies dioksidas. Todėl į jį negali būti pridedama jokių kitų atliekų ar medžiagų, taip siekiant jas pašalinti. Tačiau CO_2 sraute gali būti panašių medžiagų, atsitiktinai patekusių iš šaltinio, surenkant arba suleidžiant. Šių medžiagų koncentracijos neturi siekti tokio lygio, kad neigiamai paveiktų saugyklos vientisumą bei susijusią vamzdynų infrastruktūrą ir sukeltų rimtą pavojų aplinkai arba pažeistų galiojančių Bendrijos teisės aktų reikalavimus.

2. Valstybės narės užtikrina, kad, suleidžiant arba saugant CO_2 srautą:

a) prieš pristatant arba pristatant, arba pristatant pirmąjį iš kelių pristatymų operatorius atitinkamais dokumentais įrodo, kad konkretus CO_2 srautas į saugyklą gali būti priimtas leidime nustatytomis sąlygomis ir kad jis atitinka šio straipsnio 1 dalyje nurodytus sudėties reikalavimus;

b) operatorius registruoja pristatytų CO_2 srautų kiekius bei charakteristikas ir nurodo CO_2 srautų kilmę, sudėtį, gamintojus ir vežėjus.

13 straipsnis
Stebėsena

1. Valstybės narės užtikrina, kad operatoriai atliktų suleidimo įrenginių, saugyklos komplekso (jei įmanoma, įskaitant CO_2 pliumą), o prireikus – ir aplinkos stebėseną, kad būtų galima:

a) palyginti tikrąją ir sumodeliuotą CO_2 reakciją saugykloje;

b) nustatyti CO_2 migraciją;

c) nustatyti CO_2 nuotėkį;

d) nustatyti svarbų neigiamą poveikį aplinkai, gyventojams arba tiems, kurie naudojasi supančia biosfera;

e) įvertinti pagal 16 straipsnį taikytų atkuriamųjų priemonių veiksmingumą;

f) įvertinti, ar saugomas CO_2 bus sandariai uždarytas neapibrėžtą laiką.

2. Stebėsena bus atliekama pagal stebėsenos planą, operatoriaus parengtą pagal II priede nustatytus reikalavimus ir pateiktą kompetentingai institucijai bei jos patvirtintą pagal 7 straipsnio 5 dalį ir 9 straipsnio 5 dalį. Šis planas atnaujinamas pagal II priede nustatytus reikalavimus ir visada – kas penkerius metus, siekiant atsižvelgti į technikos pažangą. Atnaujinti planai dar kartą pateikiami kompetentingai institucijai patvirtinti.

14 straipsnis
Atskaitomybė

Operatorius kompetentingos institucijos nustatytu dažnumu ir bet kokiu atveju – ne rečiau kaip kartą per metus kompetentingai institucijai pateikia:

1) visus 13 straipsnyje numatytos stebėsenos ataskaitiniu laikotarpiu rezultatus;

2) ataskaitiniu laikotarpiu pristatytų CO_2 srautų kiekius ir charakteristikas, nurodydamas pagal 12 straipsnio 2 dalies b punktą įregistruotų CO_2 srautų gamintojų ir vežėjų kilmę, sudėtį ir tapatybę;

3) finansinės garantijos įrodymą pagal 19 straipsnį ir 9 straipsnio 9 dalį;

4) visą kitą informaciją, kurią kompetentinga institucija laiko svarbia, kad galėtų įvertinti, ar laikomasi leidime nurodytų sąlygų ir kuri suteikia daugiau žinių apie CO_2 reakciją saugykloje.

15 straipsnis
Tikrinimai

1. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentingos institucijos sukurtų eilinio ir neeilinio visų saugyklų, kurioms taikoma ši direktyva, tikrinimo sistemą, reikalingą patikrinti, ar laikomasi šios direktyvos reikalavimų ir paskatinti laikytis jų bei stebėti poveikį aplinkai.

2. Tikrinimas gali būti: apsilankymas saugyklos komplekse, įskaitant suleidimo įrenginius, operatoriaus atliekamo suleidimo ir stebėsenos vertinimas ir visų operatoriaus saugomų susijusių įrašų apie saugyklą patikrinimas.

3. Eiliniai tikrinimai atliekami ne rečiau kaip kartą per metus. Tikrinami susiję suleidimo ir stebėsenos įrenginiai, taip pat ir visų rūšių tiesioginis saugyklos komplekso poveikis aplinkai.

4. Neeiliniai tikrinimai atliekami:

a) jei kompetentingai institucijai buvo pranešta apie 16 straipsnio 1 dalyje nurodytą nuotėkį arba reikšmingus pažeidimus;

b) jei 14 straipsnyje nurodyti pranešimai rodo, kad nepakankamai laikomasi leidimo sąlygų,

c) siekiant ištirti rimtus skundus dėl aplinkos apsaugos;

d) kitais atvejais, kai, kompetentingos institucijos nuomone, tai reikalinga.

5. Po kiekvieno tikrinimo kompetentinga institucija parengia to tikrinimo rezultatų ataskaitą. Ataskaitoje įvertinama, kaip laikomasi šios direktyvos reikalavimų, ir nurodoma, ar būtina imtis tolesnių veiksmų. Ataskaita perduodama atitinkamam operatoriui, ir per du mėnesius nuo patikrinimo ji yra paviešinama.

16 straipsnis
Priemonės, kurių imamasi ikšmingų pažeidimų arba nuotėkio atveju

1. Valstybės narės užtikrina, kad reikšmingų pažeidimų arba nuotėkio atveju operatorius nedelsdamas praneštų kompetentingai institucijai ir imtųsi būtinų atkuriamųjų priemonių.

2. Šio straipsnio 1 dalyje minėtų atkuriamųjų priemonių imamasi remiantis atkuriamųjų priemonių planu, pateiktu kompetentingai institucijai ir jos patvirtintu pagal 7 straipsnio 6 dalį ir 9 straipsnio 6 dalį.

3. Kompetentinga institucija gali bet kada pareikalauti, kad operatorius imtųsi papildomų arba kitokių atkuriamųjų priemonių, negu nustatytosios atkuriamųjų priemonių plane. Be to, ji pati gali bet kada imtis atkuriamųjų priemonių, o paskui susigrąžinti iš operatoriaus išlaidas.

4. Jei operatorius nesiima būtinų atkuriamųjų priemonių, kompetentinga institucija atkuriamųjų priemonių imasi pati ir susigrąžina iš operatoriaus išlaidas.

17 straipsnis
Su uždarymu ir laikotarpiu po uždarymo susiję įsipareigojimai

1. Saugykla arba jos dalis uždaroma:

a) jei yra įvykdytos atitinkamos leidime nurodytos sąlygos;

b) operatoriaus prašymu, kompetentingai institucijai leidus;

c) jei taip nusprendžia kompetentinga institucija, pagal 11 straipsnio 3 dalį panaikinusi leidimą saugoti.

2. Saugyklą uždarius pagal šio straipsnio 1 dalies a ir b punktus, operatorius tebėra atsakingas už eksploataciją, stebėseną, kontrolę, atskaitomybę ir atkuriamąsias priemones pagal šioje direktyvoje nustatytus reikalavimus, taip pat ir už visus iš to kylančius įsipareigojimus pagal kitas susijusias Bendrijos teisės aktų nuostatas, kol atsakomybė už saugyklą pagal 18 straipsnio 1–4 dalis bus perduota kompetentingai institucijai. Be to, operatorius atsako už saugyklos plombavimą ir suleidimo įrenginių išvežimą.

3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodyti įsipareigojimai vykdomi pagal uždarius saugyklą taikomą planą, operatoriaus parengtą atsižvelgiant į geriausią patirtį ir laikantis II priedo 2 dalyje nustatytų reikalavimų. Kompetentingai institucijai pateikiamas laikinasis uždarius saugyklą taikomas planas, kurį ji patvirtina pagal 7 straipsnio 7 dalį ir 9 straipsnio 7 dalį. Prieš uždarant saugyklą pagal šio straipsnio 1 dalies a ir b punktus, laikinasis uždarius saugyklą taikomas planas:

a) prireikus atnaujinamas, ypač atsižvelgiant į geriausią patirtį;

b) pateikiamas kompetentingai institucijai ir

c) kompetentingos institucijos patvirtinamas kaip galutinis uždarius saugyklą taikomas planas.

4. Pagal šio straipsnio 1 dalies c punktą uždarius saugyklą, kompetentinga institucija lieka atsakinga už eksploataciją, kontrolę, atskaitomybę ir atkuriamąsias priemones pagal šioje direktyvoje nustatytus reikalavimus, taip pat ir už visus iš to kylančius įsipareigojimus pagal kitas susijusias Bendrijos teisės aktų nuostatas. Šioje direktyvoje numatyti reikalavimai, taikytini po uždarymo, vykdomi remiantis laikinuoju po uždarymo taikomu planu, pateikiamu kompetentingai institucijai, kuri jį patvirtina pagal 7 straipsnio 7 dalį ir 9 straipsnio 7 dalį ir kuris prireikus atnaujinamas.

18 straipsnis
Atsakomybės perdavimas

1. Jei saugykla uždaryta pagal 17 straipsnio 1 dalies a arba b punktą, atsakomybė už uždarytą saugyklą, įskaitant visus iš to kylančius teisinius įsipareigojimus, kompetentingai institucijai perduodama jos iniciatyva arba operatoriaus prašymu, jei visa turima informacija rodo, kad saugomas CO_2 bus sandariai laikomas neapibrėžtą laiką. Tuo tikslu operatorius parengia ataskaitą, kuri, kaip dokumentas, patvirtina, kad šis kriterijus įvykdytas, ir pateikia ją kompetentingai institucijai, kad ši patvirtintų atsakomybės perdavimą.

2. Valstybės narės informuoja Komisiją apie visus patvirtinimo projektus, kuriuos kompetentingos institucijos parengia pagal šio straipsnio 1 dalį, įskaitant operatoriaus pateiktas ataskaitas ir visą kitą medžiagą, į kurią kompetentinga institucija atsižvelgia darydama savo išvadą. Per šešis mėnesius nuo jų pateikimo Komisijai, ji gali pareikšti savo nuomonę apie sprendimo dėl patvirtinimo projektą.

3. Kompetentinga institucija praneša Komisijai galutinį savo sprendimą ir, jei jis skiriasi nuo Komisijos nuomonės, pagrindžia šį skirtumą.

4. Kartu su šio straipsnio 3 dalyje nurodytu sprendimu dėl patvirtinimo kompetentinga institucija gali perduoti operatoriui atnaujintus reikalavimus dėl saugyklos plombavimo ir leidimo įrenginių išvežimo pagal 17 straipsnio 2 ir 3 dalis. Atsakomybė perduodama užplombavus saugyklą ir išvežus suleidimo įrenginius.

5. Pagal šio straipsnio 1–4 dalį perdavus atsakomybę, stebėsena gali būti nutraukta. Tačiau jeigu nustatomas nuotėkis arba reikšmingi pažeidimai, stebėseną būtina atnaujinti ir įvertinti problemos mastą bei atkuriamųjų priemonių veiksmingumą.

6. Pagal šio straipsnio 1–4 dalis kompetentingai institucijai perdavus atsakomybę, buvęs operatorius jos padarytų išlaidų nekompensuoja.

7. Uždarius saugyklą pagal 17 straipsnio 1 dalies c punktą, atsakomybė perduodama tik tokiu atveju, jei visa turima informacija rodo, kad saugomas CO_2 bus sandariai uždarytas neapibrėžtą laiką ir tik po to, kai saugykla užplombuojama, o suleidimo įrenginiai išvežami.

19 straipsnis
Finansinė garantija

1. Valstybės narės užtikrina, kad pareiškėjas, prieš pateikdamas prašymą išduoti leidimą saugoti, laikydamasis valstybių narių nustatytinų sąlygų, pateiktų finansinę arba kurią nors kitą lygiavertę garantiją, užtikrinančią, kad gali būti įvykdyti visi įpareigojimai, kylantys iš pagal šios direktyvos nuostatas išduoto leidimo, įskaitant uždarymo procedūras ir po uždarymo taikomas nuostatas, taip pat visi įsipareigojimai, susiję su įtraukimu į Direktyvą 2003/87/EB.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyta finansinė arba kuri nors kita lygiavertė garantija saugoma:

a) pagal 17 straipsnio 1 dalies a arba b punktą uždarius saugyklą, kol atsakomybė už tą saugyklą pagal 18 straipsnio 1–4 dalis perduodama kompetentingai institucijai;

b) pagal 11 straipsnio 3 dalį panaikinus leidimą saugoti:

   i) kol bus išduotas naujas leidimas saugoti;

   ii) jei saugykla uždaroma pagal 17 straipsnio 1 dalies c punktą – kol atsakomybė perduodama pagal 18 straipsnio 7 dalį.

5 SKYRIUS
Trečiosios šalies teisė naudotis saugykla

20 straipsnis
Teisė naudotis vamzdynų tinklais ir saugyklomis

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių, užtikrinančių, kad potencialūs naudotojai turėtų teisę naudotis CO_2 vamzdynų tinklais ir saugyklomis geologiniam susidariusio ir surinkto CO_2 saugojimui pagal šio straipsnio 2–4 dalis.

2. Šio straipsnio 1 dalyje minėta teisė suteikiama valstybės narės nustatytu būdu. Valstybė narė naudojimosi teisę suteikia sąžiningai ir atvirai, atsižvelgdama į:

a) esamą ir potencialų saugojimo pajėgumą 4 straipsnyje nurodytose teritorijose ir esamą ir potencialų vamzdynų pajėgumą;

b) kiek ji yra įsipareigojusi sumažinti CO_2 pagal tarptautinius teisės aktus ir Bendrijos teisės aktus, rinkdama CO_2 ir atlikdama jo geologinį saugojimą;

c) būtinybę atsisakyti suteikti naudojimosi teisę esant techninių sąlygų nesuderinamumui, kurio negalima panaikinti pagrįstomis priemonėmis;

d) būtinybę gerbti tinkamai pagrįstus saugyklos arba CO_2 vamzdynų tinklo savininko ar operatoriaus poreikius ir visų kitų saugyklos ar tinklo, arba atitinkamų perdirbimo įmonių ar perdirbimo įrenginių vartotojų, kuriems gali būti daroma įtaka, interesus; ir

e) būtinybę taikyti Bendrijos teisę atitinkančius nacionalinius įstatymus ir administracines procedūras išduodant gamybos leidimus arba leidimus gamybos procesui plėsti.

3. CO_2 vamzdynų tinklo operatoriai gali neleisti naudotis tinklu ir saugyklų operatoriai gali neleisti naudotis saugykla, jei nepakanka jų pajėgumų. Kiekvienas nesutikimas turi būti tinkamai pagrįstas.

4. Valstybės narės imasi būtinų priemonių, užtikrinančių, kad įmonė, atsisakanti suteikti minėtą teisę dėl pajėgumo arba jungčių trūkumo, atliktų reikalingus patobulinimus, jeigu jie ekonomiškai pagrįsti arba jeigu potencialus vartotojas yra pasirengęs už juos sumokėti, tačiau tai negali turėti neigiamo poveikio aplinkos saugumui, susijusiam su CO_2 transportavimu arba geologiniu saugojimu.

21 straipsnis
Ginčų sprendimo tvarka

1. Valstybės narės užtikrina, kad jose būtų nustatyta ginčų sprendimo tvarka ir įsteigta nuo šalių nepriklausoma valdžios institucija, kuriai suteikta galimybė naudotis visa atitinkama informacija, ir taip būtų sudarytos sąlygos greitai spręsti ginčus, susijusius su teise naudotis CO_2 vamzdynų tinklais ir saugyklomis, atsižvelgiant į 20 straipsnio 2 dalyje pateiktus kriterijus ir šalių, galinčių dalyvauti derybose dėl minėtos teisės, skaičių.

2. Iškilus tarpvalstybiniams ginčams, taikoma valstybės narės, kurios jurisdikcijai priklauso CO_2 vamzdynų tinklas arba saugyklos, kuriais nebuvo leista naudotis, nustatyta ginčų sprendimo tvarka. Kai, kilus tarpvalstybiniam ginčui, atitinkamas CO_2 vamzdynų tinklas arba saugykla yra daugiau kaip vienos valstybės narės teritorijoje, tos valstybės narės rengia konsultacijas, siekdamos užtikrinti, kad šios direktyvos nuostatos būtų taikomos nuosekliai.

6 SKYRIUS
Bendrosios nuostatos

22 straipsnis
Kompetentinga institucija

Valstybės narės nustato arba paskiria kompetentingą institucią arba institucijas, kurios atsako už tai, kad būtų vykdomos šioje direktyvoje nustatytos prievolės. Kai paskiriama daugiau kaip viena institucija, darbas, kurį institucijos įsipareigoja atlikti pagal šią direktyvą, yra koordinuojamas.

23 straipsnis
Tarpvalstybinis bendradarbiavimas

Kai CO_2 transportuojamas per daugiau kaip vienos valstybės teritoriją arba kai saugykla ar jos kompleksas yra daugiau kaip vienos valstybės teritorijoje, atitinkamų valstybių narių kompetentingos institucijos drauge laikosi šios direktyvos reikalavimų ir kartu kitų susijusių Bendrijos teisės aktų reikalavimų.

24 straipsnis
Uždarytų saugyklų registras

1. Kompetentinga institucija sudaro ir tvarko visų uždarytų saugyklų ir aplinkinių saugyklų kompleksų registrus, įskaitant jų erdvinio masto] žemėlapius.

2. Į šį registrą kompetentingos nacionalinės institucijos atsižvelgia atitinkamai planuodamos ir suteikdamos leidimą vykdyti veiklą, kuri arba kuriai gali turėti poveikio geologinis CO_2 saugojimas uždarytose saugyklose.

3. Šis registras perduodamas Komisijai po to, kai sudaromas, ir kiekvieną kartą, kai atnaujinamas.

25 straipsnis
Valstybių narių ataskaitos

1. Valstybės narės kas trejus metus pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo ataskaitą. Pirmoji ataskaita Komisijai turi būti nusiųsta iki 2011 m. birželio 30 d. Ši ataskaita parengiama remiantis klausimynu arba gairėmis, kuriuos Komisija sudaro Direktyvos 91/692/EEB 6 straipsnyje nustatyta tvarka. Klausimynas arba gairės valstybėms narėms nusiunčiami ne mažiau kaip prieš šešis mėnesius iki ataskaitos pateikimo termino.

2. Remdamasi šio straipsnio 1 dalyje nurodytomis ataskaitomis, Komisija paskelbia šios direktyvos taikymo ataskaitą.

3. Komisija organizuoja valstybių narių kompetentingų institucijų keitimąsi informacija apie šios direktyvos taikymą.

26 straipsnis
Sankcijos

Valstybės narės nustato taisykles dėl sankcijų, taikytinų pažeidus pagal šią direktyvą priimtas nacionalines nuostatas, ir imasi visų būtinų jų įgyvendinimą užtikrinančių priemonių. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios. Valstybės narės šias nuostatas Komisijai praneša ne vėliau kaip iki 36 straipsnyje nurodytos dienos, o apie visus vėlesnius jų pakeitimus – nedelsdamos.

27 straipsnis
Priedų pakeitimai

Komisija gali iš dalies keisti priedus. Priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesminiams šios direktyvos elementams, priimamos pagal 28 straipsnio 2 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

28 straipsnis
Komitetas

1. Komisijai padeda Klimato kaitos komitetas.

2. Darant nuorodą į šią straipsnio dalį, yra taikoma Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnio 1–4 dalys ir 7 straipsnis ir atsižvelgiama į jo 8 straipsnio nuostatas.

7 SKYRIUS
Pakeitimai

29 straipsnis
Direktyvos 85/337/EEB pakeitimas

Direktyva 85/337/EEB iš dalies keičiama taip:

1) I priedas iš dalies keičiamas taip:

a) 16 punktas pakeičiamas taip:

„16. Daugiau kaip 800 milimetrų skersmens ir daugiau kaip 40 kilometrų ilgio vamzdynai dujoms, naftai, cheminėms medžiagoms vežti ir vamzdynai geologiniam saugojimui skirtiems anglies dioksido srautams vežti, įskaitant susijusias slėgines.“

b) Pridedami 23 ir 24 punktai:

„23. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje XX/XX/EB numatytos saugyklos.(*)

24. Įrenginiai, naudojami geologiniam saugojimui skirtiems CO_2 srautams surinkti pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą XX/XX/EB(*) iš šiame priede nurodytų įrenginių arba kai iš viso per metus surenkama 1,5 megatonos CO_2 arba daugiau.

_____

(*) OL L…, …, p. .“

2) II priedo 3 punktas papildomas j papunkčiu:

„j) Įrenginiai geologiniam saugojimui skirtiems CO_2 srautams iš šios direktyvos I priede nenurodytų įrenginių surinkti pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą XX/XX/EB(*).

_____

(*) OL L…, …, p. ..“

30 straipsnis
Direktyvos 96/61/EB pakeitimas

Direktyvos 96/61/EB I priedas papildomas 6.9 punktu:

„6.9. Geologiniam saugojimui skirtų CO_2 srautų surinkimas pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą XX/XX/EB(*) iš įrenginių, kuriems taikoma ši direktyva.

_____

(*) OL L…, …, p. ..“

31 straipsnis
Direktyvos 2000/60/EB pakeitimai

Direktyvos 2000/60/EB 11 straipsnio 3 dalies j punkte po trečiosios įtraukos įterpiama ši įtrauka:

„– saugoti skirtus anglies dioksido srautus suleisti į geologinės formacijas, kurios dėl gamtinių priežasčių niekuomet netiks kitiems tikslams, jei toks suleidimas yra leidžiamas pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą XX/XX/EB(*);

_____

(*) OL L…, …, p. ..“

32 straipsnis
Direktyvos 2001/80/EB pakeitimas

Direktyvoje 2001/80/EB įterpiamas 9a straipsnis:

„9a straipsnis

Valstybės narės užtikrina, kad visuose 300 arba daugiau megavatų galingumo kurą deginančiuose įrenginiuose, kuriems statybos licencijos originalas arba, jeigu tokios tvarkos nėra, eksploatacijos licencijos originalas buvo išduotas įsigaliojus Europos Parlamento ir Tarybos direktyvai XX/XX/EB(*), būtų pakankamai vietos įrangai, reikalingai CO_2 surinkti ir suspausti, ir kad būtų įvertinta, ar yra tinkamų saugyklų ir tinkamų vamzdynų bei techninės jų modifikavimo galimybės atsižvelgiant į CO_2 surinkimą.

_____

(*) OL L…, …, p. ..“

33 straipsnis
Direktyvos 2004/35/EB pakeitimas

Direktyvos 2004/35/EB III priedas papildomas 14 dalimi:

„14. Saugyklų eksploatacija pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą XX/XX/EB(*);

_____

(*) OL L…, …, p. ..“

34 straipsnis
Direktyvos 2006/12/EB pakeitimas

Direktyvos 2006/12/EB 2 straipsnio 1 dalies a punktas pakeičiamas taip:

„a) į atmosferą išmetamoms dujoms ir anglies dioksidui, surenkamam ir vežamam teologiškai saugoti ir jau geologiškai saugomam pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos XX/XX/EB(*) nuostatas;

_____

(*) OL L…, …, p. ..“

35 straipsnis
Reglamento (EB) Nr. 1013/2006 pakeitimas

Reglamento (EB) Nr. 1013/2006 1 straipsnio 3 dalis papildoma h punktu:

„h) CO_2 vežimui teologiškai saugoti pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos XX/XX/EB nuostatas(*);

_____

(*) OL L…, …, p. ..“

8 SKYRIUS
Baigiamosios nuostatos

36 straipsnis
Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję ne vėliau kaip [1 metai po paskelbimo], įgyvendina šią direktyvą. Jos nedelsdamos perduoda Komisijai tų nuostatų tekstus ir tų nuostatų bei šios direktyvos atitikmenų lentelę.

Valstybės narės, tvirtindamos tas priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos pateikimo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

37 straipsnis
Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną nuo jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje.*

38 straipsnis
Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje […]

Europos Parlamento vardu	*Tarybos vardu*
Pirmininkas	*Pirmininkas*
[...]	*[...*

I PRIEDAS

4 STRAIPSNYJE NURODYTŲ SAUGYKLŲ VIETŲ APIBŪDINIMO IR VERTINIMO KRITERIJAI

4 straipsnyje nurodytoms saugykloms įrengti tinkamų vietų apibūdinimas ir įvertinimas atliekamas keturiais etapais pagal toliau nurodytus kriterijus. Nuo vieno ar daugiau minėtų kriterijų leidžiama nukrypti, jei dėl to nesumažės apibūdinimo ir vertinimo nauda nustatant tai, kas nurodyta 4 straipsnyje.

1 etapas. Duomenų rinkimas

Būtina sukaupti pakankamai duomenų numatomos saugyklos įrengimo vietos ir saugyklos komplekso, įskaitant dengiančias uolienas ir aplinkinius sluoksnius, įskaitant hidrauliškai susijusius geologinius sluoksnius, *trimačiam erdviniam ir dinaminiam modeliui* (*3-D*) sukurti. Tie duomenys turi apibūdinti bent šias kompleksui svarbias charakteristikas:

a) rezervuaro geologiją ir geofiziką;

b) hidrogeologiją (ypač tai, ar yra geriamo gruntinio vandens);

c) rezervuaro inžineriją (įskaitant CO_2 suleidimo porų tūrio ir didžiausio įmanomo saugyklos pajėgumo įvertinimą, slėgio ir temperatūros sąlygas, slėgio tūrio priklausomybę nuo formacijos pajėgumo talpinti suleidžiamas dujas, bendrą suleidžiamų dujų kiekį ir suleidimo trukmę);

d) geochemiją (tirpimo spartą, mineralizaciją);

e) geomechaniką (pralaidumą, plyšių slėgį);

f) seismingumą (sukeliamų žemės drebėjimų potencialo įvertinimą);

g) natūralių ir žmogaus sukurtų kelių, kuriais galėtų nutekėti dujos, buvimą ir būklę;

Turi būti aprašytos ir šios komplekso aplinkos savybės:

h) saugyklos kompleksą supanti teritorija (supantys geologiniai sluoksniai), kuriai įtakos gali turėti saugykloje laikomas CO_2;

i) gyventojų pasiskirstymas virš saugyklos esančiame regione;

j) vertingų gamtinių išteklių (įskaitant Natura 2000 teritorijas pagal direktyvas 79/409/EEB ir 92/43/EEB, geriamą gruntinį vandenį ir angliavandenilius) artumas;

k) galima sąveika su kitomis veiklos sritimis (pvz., angliavandenilių žvalgyba, eksploatacija ir saugojimu, geoterminių vandeningųjų horizontų naudojimu);

l) atstumas iki potencialaus (-ių) CO_2 šaltinio (-ių) (įskaitant apskaičiuotą visą galimą CO_2 masę, kurią ekonomiškai įmanoma saugoti).

2 etapas. Kiekybinis saugyklos komplekso modeliavimas

Panaudojant 1 etape surinktus duomenis yra atliekamas kiekybinis (kompiuterinis) rezervuaro modeliavimas ir sudaromas potencialaus saugyklos komplekso, įskaitant dengiančias uolienas ir hidrauliškai susietus geologinius sluoksnius, *trimatis statinis geologinis modelis* arba tokių modelių komplektas. Statinis (-iai) geologinis (-iai) modelis (-ai) turi apibūdinti šias komplekso charakteristikas:

a) gaudyklės geologinę sandarą;

b) geomechanines ir geochemines rezervuaro savybes;

c) visus lūžius ar plyšius ir juos dengiančius nelaidžius sluoksnius;

d) saugyklos formacijos kompleksą (dengiančias uolienas, nepralaidžius žemiau slūgsančius ir dengiančius geologinius sluoksnius, sluoksnius kolektorius);

e) formacijos, kurioje numatoma įrengti saugyklą, plotą ir pjūvį;

f) porų tūrį (įskaitant poringumo pasiskirstymą);

g) kitas susijusias charakteristikas.

Neapibrėžtumas, susijęs su kiekvienu iš šių modeliui sudaryti naudojamų parametrų, turi būti įvertintas kiekvienam parametrui parengiant keletą skirtingų scenarijų ir apskaičiuojant atitinkamas patikimumo ribas. Be to, turi būti įvertintas ir su pačiu modeliu susijęs neapibrėžtumas.

3 etapas. Saugumo, jautrumo ir pavojingumo apibūdinimas

3.1 etapas. Saugumo apibūdinimas

Saugumo apibūdinimas turi būti pagrįstas dinaminiu modeliavimu, sukuriant CO_2 suleidimo į potencialios saugyklos vietą modelius skirtingiems laiko intervalams, remiantis 2 įvertinimo etape parengtu (-ais) trimačiu (-iais) statiniu (-iais) geologiniu (-iais) saugyklos komplekso vietos modeliu (-iais). Turi būti atsižvelgta į šiuos veiksnius:

a) galimą CO_2 suleidimo spartą ir CO_2 savybes;

b) modeliavimo efektyvumą (*t. y.* kaip skirtingi modeliuotieji parametrai sąveikauja tarpusavyje);

c) reakcijų vyksmą (t. y. kaip modelyje atsispindi suleistų CO_2 dujų ir geologinį sluoksnį sudarančių mineralų sąveika);

d) rezervuaro modeliavimo algoritmą (tam tikriems rezultatams patvirtinti gali būti reikalingas pakartotinis modeliavimas);

e) trumpalaikių ir ilgalaikių procesų modeliavimo rezultatus (nustatyti CO_2 pasiskirstymą ir reakciją, įskaitant CO_2 tirpimo vandenyje spartą, dešimtmečių ir tūkstantmečių laikotarpiui).

Dinaminis modeliavimas leidžia nustatyti:

f) slėgio kitimą saugykloje bėgant laikui;

g) CO_2 paplitimo kitimą plote ir pjūvyje bėgant laikui;

h) CO_2 pasiskirstymo rezervuare pobūdį, įskaitant ir fazinius kitimus;

i) CO_2 sugavimo mechanizmus ir spartą (įskaitant išsiliejimo taškus ir horizontalų bei vertikalų sandarumą);

j) antrinio sugavimo sistemas visame saugyklos komplekse;

k) būsimos saugyklos saugojimo pajėgumą ir slėgio gradientus;

l) galimybę geologinėje formacijoje ir dengiančiose uolienose susidaryti plyšiams;

m) CO_2 nuotėkio į dengiančias uolienas pavojų (pvz., tuo atveju, kai viršijamas dengiančių uolienų ribinis kapiliarinis slėgis arba dėl dengiančių uolienų uždarumo pažeidimo);

n) nuotėkio per nenaudojamus ar netinkamai užsandarintus gręžinius pavojų;

o) migracijos spartą (atviruose rezervuaruose);

p) plyšių „užsitraukimo“ greičius;

q) talpinančios formacijos fluidų cheminės sudėties pokyčius ir šių pokyčių sukeltas tolesnes reakcijas (*pvz.,* pH pokytis, naujų mineralų susidarymas ir reakcijų modeliavimas kitimų pasekmėms įvertinti);

r) fluidų išstūmimą iš geologinės formacijos.

3.2 etapas. Jautrumo įvertinimas

Daugkartinis modeliavimas reikalingas įvertinimo priklausomybės nuo prielaidų dėl konkrečių parametrų jautrumui nustatyti. Modeliavimas turi būti atliktas keičiant statinio (-ių) geologinio (-ių) modelio (-ių) parametrus ir keičiant dinaminio modeliavimo greičio funkcijas bei dinaminio modeliavimo prielaidas. Atliekant pavojingumo vertinimą būtina atsižvelgti į visus padidintus jautrumo rodiklius.

3.3 etapas. Pavojingumo apibūdinimas

Pavojingumas apibūdinamas nurodant galimybes nutekėti iš saugyklos komplekso, nustatytas atlikus dinaminį modeliavimą bei pateikus pirmiau aprašytą saugumo apibūdinimą. Jį *inter alia* sudaro šios aplinkybės:

a) galimi nuotėkio keliai;

b) galima nuotėkio magnitudė nustatytuose nuotėkio keliuose (srauto greičiai);

c) ribiniai parametrai, lemiantys galimą nuotėkį (*pvz.*, didžiausias rezervuaro slėgis, didžiausia suleidimo sparta, priklausomybė nuo skirtingų statinio (-ių) geologinio (-ių) modelio (-ių) prielaidų ir t. t.;

d) antrinis CO_2 saugojimo poveikis, įskaitant išstumtus formacijos fluidus ir naujas medžiagas, susidariusias saugant CO_2;

e) visi kiti veiksniai, galintys sukelti pavojų žmonių sveikatai arba aplinkai (*pvz.*, su projektu susiję statiniai);

Pavojingumas apibūdinimas sudarant daug galimų scenarijų, įskaitant saugyklos komplekso saugumą ekstremaliomis sąlygomis apibūdinančius scenarijus.

4 etapas. Rizikos įvertinimas

Rizikos įvertinimas apima daug scenarijų, sukurtų remiantis 3 etape pateiktu pavojingumo įvertinimu, ir jį sudaro:

a) *Atsidengimo (uždarumo pažeidimo) įvertinimas*, grindžiamas aplinkos bei virš saugyklos komplekso gyvenančių žmonių pasiskirstymo apibūdinimu ir CO_2, nutekėjusio 3 etape nustatytais galimais nuotėkio keliais, pasiskirstymu ir reakcija;

b) *Poveikio įvertinimas*, grindžiamas konkrečių rūšių, bendruomenių arba buveinių jautrumu 3 etape nustatytiems galimiems nuotėkiams. Prireikus jis apima aukštesnių biosferoje (įskaitant dirvožemį, jūrines nuosėdas ir dugno vandenis) esančių CO_2 koncentracijų poveikį (dusimas, anglies dioksido kiekio kraujyje padidėjimas) ir dėl nutekėjusio CO_2 minėtose aplinkose sumažėjusio pH poveikį. Be to, vertinimas apima ir kitų medžiagų, kurių gali būti nutekėjusio CO_2 srautuose (arba suleidžiamame sraute esančių priemaišų, arba naujų medžiagų, susidariusių saugant CO_2), poveikį. Šie poveikiai turi būti vertinami laikinumo (ilgaamžiškumo) požiūriu bei erdviniu masteliu ir susietos su įvairiomis galimų nuotėkių magnitudėmis.

c) *Rizikos apibūdinimas.* Jį sudaro trumpalaikio ir ilgalaikio vietos saugumo ir vientisumo įvertinimas, įskaitant nuotėkio rizikos siūlomomis saugyklos naudojimo sąlygomis įvertinimą ir blogiausio scenarijaus poveikio aplinkai ir sveikatai įvertinimą. Rizikos apibūdinimas pateikiamas remiantis pavojingumo, atsidengimo (uždarumo pažeidimo) ir poveikio vertinimu. Jį sudaro neapibrėžtų šaltinių įvertinimas.

II PRIEDAS

13 STRAIPSNIO 2 DALYJE NURODYTO STEBĖSENOS PLANO SUDARYMO BEI ATNAUJINIMO IR STEBĖSENOS PO UŽDARYMO KRITERIJAI

1. Stebėsenos plano sudarymas ir atnaujinimas

13 straipsnio 2 dalyje nurodytas stebėsenos planas, siekiant laikytis 13 straipsnio 1 dalyje nustatytų stebėsenos reikalavimų, sudaromas ir atnaujinamas pagal šiuos kriterijus:

1.1. Plano sudarymas

Stebėsenos plane pateikiama išsami informacija apie stebėseną, atsižvelgiant į pagrindinius projekto etapus, įskaitant pradinę, saugyklos eksploatacijos stebėseną ir stebėseną po uždarymo. Kiekviename etape nurodoma:

a) stebimi parametrai;

b) taikyta stebėsenos technologija ir technologijos pasirinkimo pagrindimas;

c) stebėjimo vietų ir pavyzdžių paėmimo taškų erdvinio išsidėstymo loginis pagrindimas;

d) stebėjimų pasikartojamumas ir pavyzdžių ėmimo laikiniems stebėjimams loginis pagrindimas.

Parametrai, kuriuos būtina stebėti, nustatomi atsižvelgiant į stebėsenos tikslus. Tačiau į planą visada turi būti įtraukta nuolatinė arba nuosekliai pasikartojanti šių parametrų stebėsena:

e) nenumatytas (avarinis) CO_2 išmetimas suleidimo įrenginyje;

f) CO_2 srauto tūris suleidimo gręžiniuose;

g) CO_2 slėgis ir temperatūra suleidimo gręžiniuose (srauto masei nustatyti);

h) suleistos medžiagos cheminė analizė;

i) rezervuaro temperatūra ir slėgis (CO_2 fazių reakcijai ir būsenai nustatyti).

Stebėsenos technologijos pasirinkimą lemia projektavimo metu turima geriausia patirtis. Apsvarstomos ir atitinkamai panaudojamos šios galimybės:

j) technologijos, leidžiančios aptikti CO_2 dujas, jų buvimo vietą ir migracijos kelius giluminiuose sluoksniuose;

k) trimačio modeliavimo technologijos, taikomos siekiant gauti informaciją apie CO_2 pliumo slėgio tūrį ir prisotinimo dujomis pasiskirstymą plote bei pjūvyje, naudojant 4 straipsnyje ir I priede nurodytą trimatį saugyklos formacijų modelį;

l) technologijos, galinčios leisti numatyti dujų pasiskirstymą dideliame plote siekiant gauti informaciją apie visus galimus anksčiau nenustatytus nuotėkio kelius saugyklos

aplinkoje ir už jos ribų tuo atveju, jeigu būtų padaryti reikšmingi pažeidimai ar įvyktų CO_2 migracija iš saugyklos..

1.2. Plano atnaujinimas

Stebėsenos metu surinkti duomenys turi būti lyginami. Stebėsenos rezultatai palyginami su slėgio-temperatūros ir prisotinimo kitimo trimačio dinaminio modeliavimo, atlikto saugumo įvertinimui (nurodyta 4 straipsnio ir I priedo 3 etape), rezultatais.

Jei stebėsenos duomenys smarkiai skiriasi nuo modeliavimo rezultatų, trimatis modelis turi būti iš naujo kalibruojamas, kad atitiktų išmatuotuosius parametrus. Naujas kalibravimas turi būti pagrįstas stebėsenos plane nurodytais išmatuotais duomenimis, ir, jei reikia tinkamiau pagrįsti naujam kalibravimui naudojamas prielaidas, turi būti surinkti papildomi duomenys.

I priede nurodytos 2 ir 3 etapų procedūros turi būti pakartotos naudojant iš naujo kalibruotą (-us) trimatį (-ius) modelį (-ius) naujiems pavojingumo scenarijams ir dujų srauto judėjimo greičiui sudaryti. Naujieji scenarijai turi būti naudojami I priedo 4 etape parengtam rizikos įvertinimui patikrinti ir atnaujinti.

Jeigu, atlikus stebėjimo ir modeliavimo duomenų palyginimą bei naują kalibravimą, nustatomi nauji CO_2 šaltiniai, keliai ir dujų srauto greičiai, stebėsenos planas atitinkamai turi būti atnaujinamas.

2. Stebėsena po uždarymo

Stebėsena po uždarymo turi remtis įgyvendinant 13 straipsnio 2 dalyje ir šio priedo 1.2 punkte nurodytą stebėsenos planą surinktais ir modeliavimui panaudotais duomenimis. Visų pirma ji suteiks informacijos, reikalingos 18 straipsnio 1 dalyje nurodytiems parametrams nustatyti.

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. PASIŪLYMO PAVADINIMAS:

Projektas Europos Parlamento ir Tarybos direktyva dėl anglies dioksido geologinio saugojimo ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvas 85/337/EEB, 96/61/EB, direktyvas 2000/60/EB, 2001/80/EB, 2004/35/EB, 2006/12/EB ir Reglamentą (EB) Nr. 1013/2006

2. VALDYMO IR BIUDŽETO SUDARYMO PAGAL VEIKLOS RŪŠIS SISTEMA

Aplinka (biudžeto sudarymo pagal veiklos rūšis kodas 0703: Bendrijos aplinkos politikos ir teisės aktų įgyvendinimas).

3. BIUDŽETO EILUTĖS

3.1. Biudžeto eilutės (veiklos eilutės ir atitinkamos techninės bei administracinės pagalbos eilutės (buvusios BA eilutės)) su pavadinimais:

Aplinkai skirta finansinė priemonė (LIFE+ 2007–2013 m. laikotarpiui).

3.2. Priemonės ir jos finansinio poveikio trukmė:

Komisijos atliekamo sprendimų dėl leidimų CO_2 saugykloms projektų persvarstymo laikotarpis nėra ribotas. Atlygių ekspertams mokėjimo finansinių nuostatų taikymo trukmė priklauso nuo aplinkos finansinio instrumento (LIFE +) dalies „Aplinkos politika ir valdymas“ trukmės: nuo 2007 m. sausio 1 d. iki 2013 m. gruodžio 31 d.

3.3. Biudžeto ypatybės:

Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis		Nauja	ELPA įnašas	Šalių kandidačių įnašai	Finansinės perspektyvos išlaidų kategorija
070307	NPI	DIF	TAIP	NE	NE	**Nr. 2**

4. IŠTEKLIŲ APŽVALGA

4.1. Finansiniai ištekliai

4.1.1. Įsipareigojimų asignavimų (ĮA) ir mokėjimų asignavimų (MA) suvestinė

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Išlaidų rūšis	Skirsnio Nr.		2008	2009	2010	2011	2012	2013 ir vėliau	Iš viso
Veiklos išlaidos[21]									
Įsipareigojimų asignavimai (ĮA)	8.1.	a	0	0	0	0.6068	0.6068	0.6068	3.6228
Mokėjimų asignavimai (MA)		b	0	0	0	0.6068	0.6068	0.6068	3.6228
Į orientacinę sumą įskaičiuotos administracinės išlaidos[22]									
Techninė ir administracinė pagalba (NDIF)	8.2.4.	c	0	0	0	0	0	0	0
ORIENTACINĖ SUMA IŠ VISO									
Įsipareigojimų asignavimai		a+c	**0**	**0**	**0**	**0.6068**	**0.6068**	**0.6068**	**3.6228**
Mokėjimų asignavimai		b+c	**0**	**0**	**0**	**0.6068**	**0.6068**	**0.6068**	**3.6228**
Į orientacinę sumą <u>neįskaičiuotos</u> administracinės išlaidos[23]									
Žmogiškieji ištekliai ir susijusios išlaidos (NDIF)	8.2.5.	d	0	0	0	0.0648	0.0648	0.0648	0.1944
Žmogiškiesiems ištekliams ir susijusioms išlaidoms nepriskiriamos administracinės išlaidos, neįskaičiuotos į orientacinę sumą (NDIF)	8.2.6.	e	0	0	0.027	0.096	0.046	0.096	0.265
Iš viso orientacinių priemonės finansinių išlaidų									
Iš viso ĮA, įskaitant išlaidas žmogiškiesiems ištekliams		a+c+d+e	0	0	0.027	0.7676	0.7176	0.7676	2.2798

21 Išlaidos, nepriklausančios atitinkamos xx antraštinės dalies xx 01 skyriui.
22 Išlaidos pagal xx antraštinės dalies xx 01 04 straipsnį.
23 Išlaidos pagal xx 01 skyrių, nepriskiriamos xx 01 04 arba xx 01 05 straipsniams.

Iš viso MA, įskaitant išlaidas žmogiškiesiems ištekliams		b+ c+ d+ e	0	0	0.027	0.7676	0.7176	0.7676	2.2798

Išsami informacija apie bendrą finansavimą

Jeigu numatoma, kad pasiūlymą bendrai finansuos kelios valstybės narės arba kitos įstaigos (nurodyti kokios), toliau pateiktoje lentelėje reikėtų nurodyti tokio bendro finansavimo dalies įvertinimą (jei numatoma, kad bendrai finansuos kelios skirtingos įstaigos, galima pridėti papildomų eilučių):

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Bendrą finansavimą teikianti įstaiga		2008	2009	2010	2011	2012	2013 ir vėliau	Iš viso
……	f	0	0	0	0	0	0	0
Iš viso ĮA, įskaitant bendrą finansavimą	a+c+d+ e+f	0	0	0.027	0.7676	0.7176	0.7676	2.2798

4.1.2. Suderinamumas su finansiniu programavimu

X Pasiūlymas atitinka esamą finansinį programavimą.

☐ Atsižvelgiant į pasiūlymą, reikės pakeisti atitinkamų finansinės perspektyvos išlaidų kategorijų programas.

☐ Įgyvendinant pasiūlymą, gali tekti taikyti Tarpinstitucinio susitarimo nuostatas[24] (t. y. taikyti lankstumo priemonę arba patikslinti finansinę perspektyvą).

4.1.3. Finansinis poveikis įplaukoms

X Pasiūlymas neturi finansinio poveikio įplaukoms.

☐ Pasiūlymas įplaukoms turi tokį finansinį poveikį:

Mln. eurų (dešimtųjų tikslumu)

		Prieš taikant priemonę [n-1 metai]	Padėtis pradėjus taikyti priemonę					
Biudžeto eilutė	Įplaukos		[n metai]	[n+1]	[n+2]	[n+3]	[n+4]	[n+5][25]
	a) Įplaukos absoliučiąja verte							
	b) Įplaukų pokytis	*Δ*						

[24] Žr. Tarpinstitucinio susitarimo 19 ir 24 punktus.

[25] Jeigu būtina, t. y. jeigu priemonė trunka ilgiau kaip 6 metus, reikėtų pridėti papildomų stulpelių.

4.2. Žmogiškųjų išteklių visos darbo dienos ekvivalentas (įskaitant pareigūnus, laikinuosius ir išorės darbuotojus) – išsami informacija pateikta 8.2.1 punkte.

Metų poreikiai	2008	2009	2010	2011	2012	2013 ir vėliau
Iš viso žmogiškųjų išteklių	0	0	0	0.6	0.6	0.6

5. YPATYBĖS IR TIKSLAI

5.1. Trumpalaikiai ir ilgalaikiai poreikiai

Geologinis CO_2 saugojimas – nauja technologija; pasiūlyme išdėstomi leidimų saugoti išdavimo reikalavimai. Leidimo saugoti išdavimas yra labai svarbus sprendimas, kadangi teisingai pasirinkus saugyklą, sumažinamas nuotėkio ir susijusių neigiamų pasekmių ateityje pavojus. Ankstyvajame įgyvendinimo etape labai pageidautina imtis priemonių, kuriomis būtų užtikrintas nuoseklus leidimų išdavimo modelis visoje ES.

5.2. Papildoma nauda, sukurta dalyvaujant Bendrijai, pasiūlymo suderinamumas su kitomis finansinėmis priemonėmis ir galima sinergija

Siūlomas mechanizmas nuosekliam leidimų išdavimui užtikrinti yra leidimų projektų persvarstymas Bendrijos lygmeniu, po kurio bus priimta Komisijos nuomonė. Persvarstant bus i) patikrintas direktyvos reikalavimų taikymas konkrečiai saugyklai, ii) nuspręsta, ar analizė pakankama atitinkamiems direktyvos skaičiavimams atlikti, ypač susijusiems su galimu nuotėkiu ir poveikiu aplinkai bei sveikatai, iii) įvertintas analizei naudotų duomenų ir priemonių ir (arba) metodologijos patikimumas, iv) nuspręsta, ar leidimo projekto skaičiavimai pagrįsti įrodymais.

5.3. Pasiūlymo tikslai, numatomi rezultatai ir susiję rodikliai atsižvelgiant į valdymo pagal veiklos rūšis sistemą

Sprendimų dėl leidimų išdavimo persvarstymo tikslas – užtikrinti pasiūlymo taisyklių, numatytų siekiant užtikrinti saugų CO_2 saugojimo diegimą, įgyvendinimo palyginamumą. Remiantis persvarstymo rezultatais ir įgyta patirtimi bus numatytos bendrosios taisyklių įgyvendinimo gairės.

5.4. Įgyvendinimo metodai (orientaciniai)

X Centralizuotas valdymas

X Tiesioginis, vykdomas Komisijos

☐ Netiesioginis, deleguojama:

☐ vykdomosioms agentūroms

- ☐ Bendrijų įkurtoms įstaigoms, nurodytoms Finansinio reglamento 185 straipsnyje
- ☐ nacionalinei (-ėms) viešojo sektoriaus įstaigai (-oms) ar įstaigai (-oms), teikiančiai (-čioms) viešąsias paslaugas

☐ ***Pasidalijamasis arba decentralizuotas valdymas***

- ☐ kartu su valstybėmis narėmis
- ☐ kartu su trečiosiomis šalimis

☐ ***Bendras valdymas kartu su tarptautinėmis organizacijomis (nurodyti)***

Atitinkamos pastabos:

6. STEBĖSENA IR VERTINIMAS

6.1. Stebėsenos sistema

Komisija organizuos valstybių narių kompetentingų institucijų keitimąsi informacija apie siūlomos direktyvos taikymą, įskaitant sprendimų dėl leidimų išdavimo projektų persvarstymo ataskaitas.

Sutartyse, kurias Komisija pasirašo siekdama įgyvendinti direktyvą, numatoma, kad Komisija (arba jos įgaliotas atstovas) atlieka priežiūrą bei finansinę kontrolę, o Audito Rūmai atlieka auditą, jei prireikia, vietoje.

6.2. Vertinimas

6.2.1. Ex-ante vertinimas

Atliekant pasiūlymo poveikio vertinimą atlikta galimybių, kuriomis būtų užtikrintas nuoseklus direktyvos taikymas pradinėje stadijoje, analizė ir padaryta išvada, kad Komisijos atliekamas persvarstymas yra tinkamiausia galimybė.

6.2.2. Priemonės, kurių buvo imtasi atlikus tarpinį arba ex-post vertinimą (panašios ankstesnės veiklos patirtis).

Nėra duomenų.

6.2.3. Būsimo vertinimo sąlygos ir dažnumas

Kaip dalį kas trejus metus teikiamos direktyvos vykdymo ataskaitos Komisija pateiks sprendimų dėl leidimų išdavimo projektų persvarstymo ataskaitą, įskaitant pažangą siekiant nuoseklaus taikymo visoje ES ir įgytos patirties vertinimą.

7. KOVOS SU SUKČIAVIMU PRIEMONĖS

Laikomasi visų vidaus kontrolės standartų Nr. 14, 15, 16, 18, 19, 20, 21 ir Tarybos reglamente (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo Finansinio reglamento nustatytų principų.

Komisija užtikrina, kad vykdant pagal šią programą finansuojamas priemones Bendrijos finansiniai interesai būtų apsaugoti taikant sukčiavimo, korupcijos ir bet kokios kitos neteisėtos veiklos prevencijos priemones, vykdant veiksmingą kontrolę, susigrąžinant nepagrįstai sumokėtas sumas ir, jeigu nustatomi pažeidimai, taikant veiksmingas, proporcingas ir atgrasomas sankcijas pagal Tarybos reglamentus (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 bei (Euratomas, EB) Nr. 2185/96, taip pat pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1073/1999.

8. IŠSAMI INFORMACIJA APIE IŠTEKLIUS

8.1. Pasiūlymo tikslai, vertinant pagal finansines išlaidas

Įsipareigojimų asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

(Nurodyti tikslų, priemonių ir rezultatų pavadinimus)	Rezultato rūšis	Vid. išlaidos	2008		2009		2010		2011		2012		2013 ir vėliau		IŠ VISO	
			Rezultatų skaičius	**Iš viso išlaidų**	**Rezultatų skaičius**	**Iš viso išlaidų**	**Rezultatų skaičius**	**Iš viso išlaidų**	**Rezultatų skaičius**	**Iš viso išlaidų**	**Rezultatų skaičius**	**Iš viso išlaidų**	**Rezultatų skaičius**	**Iš viso išlaidų**	**Rezultatų skaičius**	**Iš viso išlaidų**
VEIKLOS TIKSLAS NR. 1. Mokslo komiteto atliekamas leidimų projektų persvarstymas																
1 priemonė. Posėdžių išlaidos		**0.003**	**0**	**0.000**	**0**	**0.000**	**0**	**0.000**	**2**	**0.006**	**2**	**0.006**	**2**	**0.006**	**6**	**0.018**
2 priemonė. Vertinimas		**0.0004**	**0**	**0.000**	**0**	**0.000**	**0**	**0.000**	**2**	**0.0008**	**2**	**0.0008**	**2**	**0.0008**	**6**	**0.0048**
3 priemonė. Tyrimai		**0.3**	**0**	**0.000**	**0**	**0.000**	**0**	**0.000**	**2**	**0.6**	**2**	**0.6**	**2**	**0.6**	**6**	**3.6**
1 tikslo tarpinė suma				**0.000**		**0.000**		**0.000**		**0.6068**		**0.6068**		**0.6068**		**3.6228**
IŠ VISO IŠLAIDŲ				**0.000**		**0.000**		**0.000**		**0.6068**		**0.6068**		**0.6068**		**3.6228**

8.2. Administracinės išlaidos

8.2.1. Žmogiškųjų išteklių skaičius ir rūšis

Pareigų rūšis		**Darbuotojai, skiriami priemonei įgyvendinti iš esamų ir (arba) papildomų išteklių (**darbo vietų arba visos darbo dienos ekvivalentų skaičius**)**					
		2008	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**
Pareigūnai arba laikinieji darbuotojai[26] (XX 01 01)	**A*/AD**	**0**	**0**	**0**	**0.4**	**0.4**	**0.4**
	B*, C*/AST	**0**	**0**	**0**	**0.2**	**0.2**	**0.2**
Darbuotojai, finansuojami[27] pagal XX 01 02 str.							
Kiti darbuotojai[28], finansuojami pagal XX 01 04/05 str.							
IŠ VISO		**0**	**0**	**0**	**0.6**	**0.6**	**0.6**

8.2.2. Užduočių, susijusių su priemone, aprašymas

A*/AD pareigūnas dirbs Mokslo komiteto sekretoriate, bus atsakingas už administracinės paramos įsigijimą ir vidaus procedūrų vykdymą priėmus Komisijos nuomonę po komiteto vertinimo. AST pareigūnas teiks administracinę paramą.

8.2.3. Žmogiškųjų išteklių, numatytų teisės aktais, šaltiniai

☐ Šiuo metu programos valdymui skirtos darbo vietos, kurias reikia pakeisti arba pratęsti.

☐ Darbo vietos, pagal MPS (metinę politikos strategiją) ir (arba) PBP (preliminarų biudžeto projektą) iš anksto skirtos n-tiesiems metams.

☐ Darbo vietos, kurių bus prašoma kitos MPS ir (arba) PBP procedūros metu.

X Darbo vietos, kurios bus perskirstytos naudojant valdymo tarnybos išteklius (vidinis perskirstymas).

---

26 Kurių išlaidos NEĮSKAIČIUOTOS į orientacinę sumą.
27 Kurių išlaidos NEĮSKAIČIUOTOS į orientacinę sumą.
28 Kurių išlaidos įskaičiuotos į orientacinę sumą.

☐ Darbo vietos, reikalingos n-tiesiems metams, tačiau nenumatytos tų metų MPS ir (arba) PBP.

8.2.4. Kitos administracinės išlaidos, įskaičiuotos į orientacinę sumą (XX 01 04/05 – Administracinės valdymo išlaidos)

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Biudžeto eilutė (numeris ir pavadinimas)	2008	2009	2010	2011	2012	2013 ir vėliau	IŠ VISO
Techninė ir administracinė pagalba (įskaitant susijusias išlaidas darbuotojams)							
Vykdomosios agentūros[29]							
Kita techninė ir administracinė pagalba							
- intra muros							
- extra muros							
Iš viso techninei ir administracinei pagalbai	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000

8.2.5. Finansinės išlaidos žmogiškiesiems ištekliams ir susijusios išlaidos, neįskaičiuotos į orientacinę sumą

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Žmogiškųjų išteklių rūšis	2008	2009	2010	2011	2012	2013 ir vėliau
Pareigūnai ir laikinieji darbuotojai (XX 01 01)	0	0	0	0.0648	0.0648	0.0648
Darbuotojai, finansuojami pagal XX 01 02 str. (pagalbiniai darbuotojai, deleguotieji nacionaliniai ekspertai, pagal sutartis dirbantys darbuotojai ir kt.) (nurodyti biudžeto eilutę)						
Iš viso žmogiškųjų išteklių ir susijusių išlaidų (NEĮSKAIČIUOTŲ į orientacinę sumą)	**0**	**0**	**0**	**0.0648**	**0.0648**	**0.0648**

[29] Prie atitinkamos (-ų) vykdomosios (-ųjų) agentūros (-ų) reikėtų pateikti nuorodą į konkrečią finansinę teisės akto pažymą.

Apskaičiuota – ***Pareigūnai ir laikinieji tarnautojai*** Standartinė 1A* /AD darbuotojo alga, kaip numatyta 8.2.1 punkte, yra 0,108 mln. eurų.

Apskaičiuota – ***Darbuotojai, finansuojami pagal XX 01 02 str.***

8.2.6. Kitos administracinės išlaidos, neįskaičiuotos į orientacinę sumą

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013 m. ir vėlesni metai	IŠ VISO
XX 01 02 11 01 – Komandiruotės	0	0	0	0.019	0.019	0.019	0.057
XX 01 02 11 02 – Posėdžiai ir konferencijos	0	0	0	0.05	0	0.05	0.1
XX 01 02 11 03 – Komitetai[30]	0	0	0.027	0.027	0.027	0.027	0.108
XX 01 02 11 04 – Tyrimai ir konsultacijos							
XX 01 02 11 05 – Informacinės sistemos							
2 Iš viso kitų valdymo išlaidų (XX 01 02 11)							
3 Kitos administravimui priskiriamos išlaidos (patikslinti, nurodant biudžeto eilutę)							
Iš viso administracinių išlaidų, nepriskiriamų žmogiškiesiems ištekliams ir susijusioms išlaidoms (NEĮSKAIČIUOTŲ į orientacinę sumą)			0.027	0.096	0.046	0.096	0.266

[30] Nurodyti komiteto rūšį ir kuriai grupei jis priklauso.

Apskaičiuota – ***Kitos administracinės išlaidos, neįskaičiuotos į orientacinę sumą***

10 komandiruočių kiekvienam Mokslo komiteto posėdžiui (2 komandiruotės per metus) po 950 EUR = 0,019 mln. EUR.

Kas dvejus metus rengiama konferencija po 0,05 mln. EUR nuo 2011 m.

Komiteto posėdžius (vieneto kaina – 27 000 EUR) numatyta rengti kasmet nuo 2010 m., kurių tikslas – keistis informacija, kad būtų galima priimti tinkamas gaires ir rekomendacijas siekiant didesnio suderinimo tarp valstybių narių.

Išlaidos, skirtos žmogiškiesiems ir administraciniams ištekliams, **a**pmokamos iš valdančiajam generaliniam direktoratui pagal metinių paskyrimų tvarką skirtų lėšų.